

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Diplomová práce

2012

Lenka Janotková

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Katedra antropologie a zdravovědy

Diplomová práce

Lenka Janotková

Léčivá síla vody

Olomouc 2012

vedoucí práce: MUDr. Milada Bezděková, Ph. D.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a použila jsem jen uvedených zdrojů a literatury.

Ve Zlíně 7.6.2012

Lenka Janotková

Chtěla bych poděkovat vedoucí mé diplomové práce, MUDr. Miladě Bezděkové, Ph.D., především za cenné rady, konzultace a věnovaný čas. Také bych chtěla poděkovat respondentům za ochotu k vyplnění dotazníků.

Obsah

ÚVOD	8
Cíle diplomové práce	9
Hlavní cíl	9
Dílčí cíle	9
PŘEHLED TEORETICKÝCH POZNATKŮ	10
1 Přehled problematiky	10
1.1 Voda	10
1.2 Minerální vody	11
1.3 Balneologie	12
1.3.1 Balneoterapie	12
1.3.2 Osobnosti balneologie	12
1.3.3 Přírodní léčivé zdroje	13
1.3.4 Přírodní léčebné lázně	13
1.3.5 Lázeňská péče	14
1.3.6 Lázeňské léčebné procedury	15
2 Přírodní minerální vody	16
2.1 Lázeňský zákon o minerálních vodách	16
2.2 Dělení přírodních minerálních vod	16
2.3 Způsob aplikace přírodních minerálních vod	17
3 Lázeňské město Luhačovice	18
3.1 Lázně Luhačovice	18
3.2 Historie lázeňského města Luhačovice	18
3.3 Významné osobnosti spojené s Luhačovicemi	19
4 Přírodní léčivé prameny Luhačovic	21
4.1 Historie léčivých pramenů	21
4.2 Současnost minerálních pramenů	22

5	Nejznámější minerální prameny Luhačovic	23
5.1	Vincentka.....	23
5.1.1	Výrobky řady Vincentka	24
5.2	Aloiska.....	27
5.3	Ottovka	27
5.4	Pramen Dr. Šťastného.....	27
5.5	Pramen sv. Josefa	28
5.5.1	Méně známé minerální prameny	28
6	Léčba minerálními prameny	31
6.1	Pitná léčba	31
6.1.1	Zásady pitné léčby	32
6.1.2	Pitná léčba u Vincentky 0,7 litru	32
6.1.3	Vliv teploty u pitné léčby:	33
6.1.4	Doplnění minerálů pitnou léčbou	33
6.2	Inhalační léčba.....	33
6.2.1	Dělení inhalací.....	34
6.2.2	Inhalace Vincentky	36
6.3	Koupele.....	36
6.4	Léčba slatinou a rašelinou	38
7	Zařazení pacienta do lázeňské péče	39
7.1	Indikační seznam	39
7.2	Indikace lázeňské péče v Luhačovicích.....	39
8	Ochrana minerálních vod a ostatních minerálních zdrojů.....	41
8.1	Ochranná pásma	41
MATERIÁL A METODIKA.....		42
9	Metodika výzkumu	42
10	Interpretace výsledků.....	43

ZÁVĚR A DISKUSE	67
SOUHRN	71
LITERATURA	72
INTERNETOVÉ ZDROJE	74
SEZNAM PŘÍLOH	76
ANOTACE	83

ÚVOD

„**Léčivá síla vody**“ název diplomové práce, který jasně vystihuje, jak je pro nás voda důležitá. Voda je součástí našeho těla a bez vody není života.

Práci jsem zaměřila na přírodní léčivé prameny v Luhačovicích. Především pak na nejznámější vodu Luhačovic – Vincentku, která se jako jediná ze zdejších minerálních vod plní do lahví a je prodávána po celé České republice.

Přírodní léčivá voda Vincentka je velmi kvalitní silně mineralizovanou minerální vodou, která je výborná při prevenci, ale i léčbě onemocnění (cest dýchacích, hlasivek, při chorobách látkové výměny, vředové choroby žaludku, dvanácterníku a jejich pooperačních stavech, zduření jater, *diabetes melitus* a chronickému zánětu slinivky břišní). Slouží především k pitné kúře a inhalaci. Vincentka je velmi dobře dostupná, lze ji zakoupit ve formě 0,7 litru v marketech, lékárnách i drogériích.

Luhačovice jsou turisty velmi navštěvovaným místem nejen pro tyto prameny, ale také pro svůj typický ráz, který Luhačovicím dodává jedinečná architektura a také nádherná příroda.

Vypracováním diplomové práce na toto, pro mne zajímavé téma, jsem chtěla rozšířit své vědomosti a zjistit, jaké stanovisko zaujímají i další klienti Vincentky, kterých jistě není málo. Zajímám se především o její léčivé vlastnosti, propagaci a postavením na trhu. Cílem práce je také zjistit, zda se těší oblíbenosti u klientů i výrobky jako jsou: Vincentka pastilky, Vincentka sirup, Vincentka nosní sprej, Vincentka zubní pasta, Vincentka koncentrát, Vincentka hydratační krém a sprej. Zajímá se také, zda je Vincentka oblíbená i v jiných krajích než je zlínský, a také zda ji volí více starší generace, nebo je oblíbená i u mladých.

Pro zjištění těchto informací jsem zvolila jako metodu výzkumného šetření v praktické části diplomové práce dotazníkovou metodu.

Vincentka je přírodní léčivou minerální vodou a právě pro její léčivý účinek je dobré ji znát a umět ji využít. Je výbornou alternativní volbou, které mnoho lidí dává přednost před léčbou medikamentózní. Právě z těchto důvodů soudím, že vypracování diplomové práce na toto téma bude mít význam a následné uplatnění ve výuce žáků středních odborných škol.

Cíle diplomové práce

Hlavní cíl

Hlavním cílem diplomové práce je zmapovat rozsah užívání přírodních léčivých minerálních vod při prevenci a léčbě, se zaměřením na spokojenost klientů a jejich vnímání léčivé minerální vody Vincentka.

Dílčí cíle

Dílčími cíli diplomové práce je zjistit:

- které skupiny zákazníků volí více tuto alternativu léčby (Položky č. 1, 2, 4, 6)
- zda ovlivňuje zákazníky geografická blízkost Luhačovic ke koupi Vincentky (Položka č. 3, 5)
- k jakým účelům nejčastěji léčivou minerální vodu klienti užívají (Položky č. 8, 9, 10)
- zda klienti znají i jiné produkty Vincentka (Položka č. 11)
- zda klienti dávají přednost lékárnám nebo marketům (Položka č. 12)
- jak hodnotí klienti propagaci léčivé minerální vody Vincentka (Položka č. 13)
- jaké změny by klienti Vincentky uvítali (Položka č. 14)
- zda klienti znají a užívají jiné léčivé minerální vody (Položka č. 15)
- spokojenost zákazníků při používání léčivé minerální vody (Položka č. 16)

PŘEHLED TEORETICKÝCH POZNATKŮ

1 Přehled problematiky

Tato kapitola přináší souhrn vybraných pojmů, které umožňují vhled do problematiky léčivých minerálních vod.

1.1 Voda

„Voda je pramenem zdraví.“ (Svitkovskaja, 2009, s. 98).

Celková tělesná voda u dospělého muže, který váží 70 kg je 60%, u ženy je podíl vody na tělesné hmotnosti menší než u muže, tento rozdíl činí 10%. U novorozenců a kojenců je podíl celkové tělesné vody na tělesné hmotnosti až 77% (Mourek, 2005, s. 15).

Voda je tedy základní složkou lidského těla. Pokud je jí nedostatek, dochází k poruchám základních funkcí organismu nebo může vést ke smrti (Dlouhá, 1998, s. 57).

Cestou, jak zabránit nedostatku vody v těle, je dodržování pitného režimu.

Pitný režim je způsob, jak pokrýt a doplnit každodenní ztráty tekutin. Velmi důležité je udržet rovnováhu mezi množstvím tekutin, které přijmeme a mezi jejich výdejem (Kunová, 2004, s. 62). Pitný režim je možné přirovnat stravovacímu režimu, neboť je třeba přijímat tekutiny po celý den, od rána do večera (Grofová, 2007, s. 160).

Kunová (2004) zdůrazňuje, že napít se máme mnohem dříve, než pocítíme žízeň. Za optimální množství považuje 2 – 3 litry tekutin denně. Samozřejmě s ohledem na zátěž jako je práce v horkém prostředí či sportu, tam je spotřeba tekutin větší.

Zadák (2002) uvádí podobně jako Kunová (2004), že příjem vody se má pohybovat v průměru okolo 2 – 2,5 litrů denně a toto množství nemusí být obsaženo pouze v tekutinách. Z uvedeného množství vody je pouze polovina přijata ústy jako tekutina, zbytek je získáván z obsažené vody v potravinách a z oxidace živin.

Proto je důležitá správná skladba jídelníčku, kdy při dostatečném příjmu zeleniny, ovoce a mléčných výrobků není potřeba přijímat ústy tak velké množství tekutin (Kunová, 2004, s. 62).

Ideální tekutinou, kterou by člověk měl pít, je čistá voda. V praxi je to ovšem jinak. Grofová (2007) se zmiňuje, že nejvíce oblíbené jsou balené stolní a minerální vody. Zdůrazňuje především důležitost znalosti složení vod pro rozhodování, kterou minerální vodu zvolit.

Většina lidí nemá znalosti a ani zájem o to, jaké množství ve složení vod je vhodné. Myslím si také, že se většina lidí nechává ovlivňovat při volbě vod spíše reklamou, doporučením známých a v neposlední řadě cenou.

1.2 Minerální vody

Porubský (1979) vyzdvihuje fakt, že minerální a léčivé vody se už od nepaměti považují za zázračné a blahodárné, a to zejména pro svou sílu léčit a vracet lidem zdraví.

Komačková (2006) uvádí, že za přírodní minerální vody považujeme v přírodě se vyskytující vody, které obsahují nejméně 1000 mg pevných látek v 1 litru vody. U přírodních léčivých vod je podstatný vědecky prokázaný léčebný účinek.

Minerální vody jsou známy obsahem minerálů, přesto si málokdo uvědomuje, že je třeba jejich příjem regulovat. Vysoký příjem minerálů totiž pro tělo není vhodný, spíše jej zatěžuje, nežli pomáhá. Rozlišujeme několik druhů minerálních vod, některé je možné pít denně, jiné nikoli. Mezi vody, u nichž je třeba omezit množství, patří vysoce mineralizované vody (viz tabulka č. 1), které nejsou určeny k běžnému pití (Grofová, 2007, s. 161). Za vody s vyšší mineralizací u nás označujeme léčivé minerální vody (Škapík, 1994, s. 33).

Tabulka č. 1: Vysoce mineralizované vody (Grofová, 2007).

	Bílinská	Vincentka	Šaratice	Zaječická hořká
Kationty mg/l				
Na+	1743	2519	2203	1755
K+	90,76	135,2	26,3	696
Mg ²⁺	45,14	14,47	943,8	5033
Ca ²⁺	138,8	229	219,7	301
Fe+	0	0	0	0
Li+	3,67	10,02	1,1	0
Zn+	0	0	0	0,2326
Aniony mg/l				
F	4,48	3,42	1,0	2,25
Cl	230,1	1733	124,2	405,2
SO ₄ ²⁻	574,0	0	8141	22540
I-	0	6,59	0	0
HCO ₃ ⁻	4471	4876	537,2	859,8
HBO ₂	288,4	0	0	0
Ba	5,81	0	0,5	0
Celková mineralizace	73570	9866	12264	33144
Poznámka	léčivá voda při určitých diagnostikách	k inhalacím, popíjení (horní cesty dýchací)	projímavá	silně projímavá

1.3 Balneologie

Balneologie není novou vědou. Její poznatky využíváme již několik tisíc let, a tudíž patří k nejstarším klinickým oborům medicíny (Jandová, 2009, s.2).

O balneologii můžeme říci, že se jedná o interdisciplinární vědní obor, který se zabývá vznikem, analýzou, úpravou a především využitím přírodních léčivých zdrojů k léčebným účelům (Škapík, 1994, s. 14). Tyto přírodní zdroje jsou vázány na určité místo (Jandová, 2009, s. 7).

V posledních letech 20. století došlo k rozšíření oboru a to díky rozvoji znalostí z oblasti hydrogeologie, geochemie, bioklimatologie, geomedicíny a jiných. Vznikají odvětví jako je balneotechnika, balneoekologie, balneohygiena apod. (Jandová, 2009, s. 6).

1.3.1 Balneoterapie

Balneoterapie používá k léčbě přírodní léčivé zdroje jako jsou přírodní minerální vody, plyny, peloidy a klima (klimatoterapii). Využívá soubor léčebných postupů, které jsou prováděny pod vedením lékařů (Jandová, 2009, s. 7). Využívá tyto zdroje k udržení, nebo k obnově zdraví klientů (Komačková, 2006, s. 339).

Poděbradský a Vařeka (1998) uvádí, že balneoterapie je prováděna v rámci komplexní lázeňské léčby. Moderní lázeňský léčebný komplex dle Škapíka (1994) obsahuje: základní léčbu přírodními léčivými zdroji, kombinovanou léčbu fyzikálními metodami, dietou, medikamenty, psychoterapií, vlivem režimu a lázeňského prostředí, důležitá je především složka edukační.

1.3.2 Osobnosti balneologie

Česká republika se může pyšnit řadou významných a světově uznávaných balneologů. Mezi nejznámější patří např. **PhDr. MUDr. František Ambrož Reuss (1761 – 1830)**, který byl prvním uznávaným lékařem balneologem v Čechách. Dále **prof. MUDr. J. Löschner (1809 – 1888)**, který v polovině 19. století o balneologii přednášel na pražské univerzitě. **MUDr. Vladislav Mladějovský (1866 – 1935)**, byl prvním českým profesorem na univerzitě Karlově v Praze. **MUDr. Vratislav Kučera (1865 – 1946)**, je autorem dvoudílné učebnice balneologie z roku 1928. **Prof. MUDr. Eduard Cmunt (nar. 1878 – 1967)**, jehož osobní přínos byl v překladu odborné publikace prof. Bechtěreva do češtiny. Dále **prof. MUDr. Josef Ipsner, DrSc. (1900 – 1978)**, který přinesl několik objektivních průkazů u empiricky používaných metod. Významně se podílel na výzkumech v oblastech termoterapie a elektrofyziologie. Za svůj přínos později obdržel Medaili Jana Evangelisty Purkyně.

Dalším významným jménem je **prof. MUDr. Jaroslav Benda, DrSc. (nar. 1925)**, v letech 1968 až 1991 byl ředitelem Výzkumného ústavu balneologického v Mariánských Lázních, z nichž si přinesl mnoho vědeckých důkazů o efektivitě přírodních léčivých zdrojů. Kromě reprezentační činnosti lázeňské medicíny na mezinárodních balneologických konferencích založil odborný časopis *Balneologia Bohemica* a později začal vydávat balneologické listy. Za své zásluhy byl v roce 1986 jmenován československým expertem pro otázky balneologie do Světové zdravotnické organizace a také obdržel stejně jako **prof. MUDr. Jaroslav Ipsner** Medaili Jana Evangelisty (Jandová, 2009, s. 5 – 6).

1.3.3 Přírodní léčivé zdroje

Za přírodní léčivé zdroje považujeme přirozeně se vyskytující minerální vody, plyny, peloidy a klimatické podmínky, které jsou vhodné pro léčebné využití. Tyto léčebné zdroje musejí obdržet od Ministerstva zdravotnictví osvědčení na základě odborných posudků (Jandová, 2009, s. 8).

Dle Lázeňského zákona č. 164/2001 Sb. je peloidem rašelina, slatina nebo bahno.

Přírodní léčivé zdroje dle Komačekové (2006) působí na organismus dvojím způsobem: prvním je nozotropní účinek, který přímo ovlivňuje postižený orgán a uplatňuje se bezprostředně po aplikaci podnětu. Optimální délka léčebného pobytu se pohybuje podle potřeby, aby došlo k odstranění, či ovlivnění chorobného procesu. Druhým způsobem je astenotropní účinek. Ten je podmíněn opakováním dráždivých podnětů, které mají za úkol příznivě ovlivnit adaptační a regulační procesy v organismu. U tohoto způsobu je vhodná délka pobytu, která trvá minimálně čtyři týdny.

Cíleně se léčivé přírodní vody a peloidy využívají pro dosažení léčebných cílů při zevní balneologii a vnitřní balneologii. Do zevní balneologie řadíme např. koupele, obklady, výplachy aj., a do vnitřní balneologie řadíme pitnou kúru, inhalace atd. (Komačeková, 2006, s. 340).

1.3.4 Přírodní léčebné lázně

Přírodní léčebné lázně jsou chápány jako soubor zdravotnických zařízení a jiných souvisejících zařízení, které sloužící k poskytování lázeňské péče. Lázeňská péče je prováděna na konkrétním území nebo v jeho blízkosti, kde se nachází přírodní léčivý zdroj. Po splnění podmínek lázeňského zákona č. 164/2001 Sb., která jsou stanovena Vyhláškou MZ ČR jsou za přírodní léčebné lázně uznávána balneoterapeutická zařízení (Jandová, 2009, s. 8).

1.3.5 Lázeňská péče

Lázeňská péče je souborem zdravotnických činností, postupů, léčebné rehabilitace a výchovy, sloužící k prevenci onemocnění, navrácení, upevnění zdraví, zmírnění důsledků nemoci, prodloužení a zlepšení kvality života (Jandová, 2009, s. 8).

Tato péče je poskytována v přírodních léčebných lázních formou ústavní, pro níž je charakteristický léčebný pobyt pacienta v lázních, nebo formou ambulantní, kdy pacient pouze dochází na léčebnou péči do lázeňských léčebných zařízení. U obou forem probíhá léčebná péče podle stanovené struktury (Knop, 1999, s. 45).

Podle § 3, odst. 2 zákona 164/2001 je možné k účelům lázeňské péče využívat pouze zdroje minerální vody, plynu nebo peloidu, o nichž je vydáno osvědčení, že jsou přírodním léčivým zdrojem.

- **Ústavní lázeňská péče**

Pro ústavní lázeňskou péči je typické, že celý komplex léčebných, ubytovacích a stravovacích služeb je zajišťován, pokud je to možné, z jednoho lázeňského objektu. Léčebná péče je propojena a naplánována podle délky pobytu, která se pohybuje většinou okolo 21 až 28 dní. Při nástupu pacienta do lázeňského zdravotnického zařízení se provádí vstupní vyšetření, které objektivizuje hlavní diagnózu, popř. i vedlejší diagnózy. Na základě vyšetření jsou poté předepsány dávky komplexní léčebné péče. Jednotlivé procedury jsou rozepsány pacientovi na dny jeho pobytu v lázních formou optimalizačních programů. Pacientovi je předepsán i režim stravovací, tzv. dietoterapie. Pacient je v lékařském režimu, během něhož je sledován a jeho stav je vyhodnocován ode dne svého přijetí až po ukončení léčby a opuštění lázní. Na závěr je provedeno výstupní vyšetření, na jehož základě je zpracována lékařská zpráva, která je určena ošetřujícímu lékaři (Knop, 1999, s. 46).

- **Ambulantní lázeňská péče**

Ambulantní péče je v našem lázeňství chápána jako nerežimová a nesystémová péče lokálního významu. V zahraničních lázních je forma ambulantní vlastně jedinou hromadně uplatňovanou formou, protože komplexní a v našem pojetí provozovanou ústavní péči v Evropě nenajdeme (Knop, 1999, s.60 – 61).

1.3.6 Lázeňské léčebné procedury

Jandová (2009) uvádí, že lázeňská procedura je aplikace přírodního léčivého zdroje s fyzikálně-chemickým a biologickým účinkem. Lázeňské procedury mají určité charakteristiky: procedura musí mít jednoznačný název, musí být určeno, jaký léčivý zdroj bude využit k léčbě, jaké jsou indikace, kontraindikace a diagnózy. Na jaké místo na těle pacienta se procedura používá, jaký je rozsah a délka jak dlouhá aplikace je vhodná. Nutné je uvedení intenzity podnětu, tím je myšlena teplota, množství aplikovaného plynu aj. Uvádí se také množství potřebné aplikace procedury.

K léčebným procedurám, které jsou využívány v Luhačovicích dle Kajlíka (2007), patří **vodoléčba** (sprcha, plavání, cvičení v bazénu, parní a horkovzdušná lázeň, skotské stříky, Hubbardova lázeň, střídavé nožní koupele, sauna), **masáže** (klasická, reflexní, podvodní, hydromasáž, masáže s éterickými oleji, lymfatická drenáž manuální a přístrojová), **koupele** (uhličitá koupel vodní i suchá, jodobromová, perličková a s přísadami, rašelinová, humátová, vířivá a střídavá končetinová koupel), **fyzikální terapie** (iontoforéza, dvou a čtyřkomorová galvanická lázeň, diadynamik, Träbertovy proudy, krátkovlnná a mikrovlnná diatermie, magnetoterapie ultrazvuk, vasotrain, VAS-07, extremiter), **světloléčba** (solux, horké slunce, solárium, laser, infračervená kabina), **termoterapie** (rašelinové, parafínové a voskové obklady, Priessnitzův zábal, bahenní zábal se solí z Mrtvého moře), **kineziterapie** (individuální, skupinová, cvičení v bazénu, cvičení na přístrojích, terénní léčba), **reflexní léčba** (akupunktura, akupresura, bodová masáž, reflexní masáž plosky nohou, aromaterapie), **inhalace** skupinové a individuální, **insuflace CO₂**, **oxygenoterapie**, **pitná léčba**.

Minerální prameny, které se využívají k pitné kúře v Luhačovicích jsou: Vincentka, Aloiska, Ottovka, Pramen MUDr. Františka Šťastného. K balneologickým účelům se využívají: Nový Jubilejní, Nová čítárna, Nová Janovka, Elektra (<http://www.lazneluhacovice.cz>).

2 Přírodní minerální vody

V kapitole je definována minerální voda pro léčebné využití dle Lázeňského zákona, včetně klasifikace a způsobů aplikace.

2.1 Lázeňský zákon o minerálních vodách

Dle §2 odstavce (1) Lázeňského zákona č. 164/2001 Sb. je minerální vodou pro léčebné využití přirozeně se vyskytující podzemní voda, která je původní čistoty a obsahuje rozpuštěné pevné látky a to nejméně 1 g/l, nebo obsahuje nejméně 1 g/l rozpuštěného oxidu uhličitého, či jiného pro zdraví významného chemického prvku. Minerální vodou pro léčebné využití může být také voda, která má u vývěru přirozenou teplotu vyšší než 20 C° nebo radioaktivitu radonu nad 1,5 kBq/l.

Přírodní minerální vody získávané ze schváleného zdroje jsou na trh uváděny pod jednou značkou. Etiketa musí obsahovat název pramene, lokalitu, složení vody s uvedením obsahu oxidu uhličitého, způsob úpravy vody a název laboratoře provádějící rozbor minerální vody (Havlík, 2006, s. 20).

2.2 Dělení přírodních minerálních vod

Podle přílohy 1 vyhlášky 423/2001 Sb. o zdrojích a lázních: „se za *minerální vodu* považuje jakákoli podzemní voda původní čistoty a vlastností. *Minerální vody* jsou klasifikovány podle:

a) celkové mineralizace jako minerální vody:

- velmi slabě mineralizované s obsahem rozpuštěných pevných látek do 50 mg/l,
- slabě mineralizované s obsahem rozpuštěných pevných látek 50 až 500 mg/l,
- středně mineralizované s obsahem rozpuštěných pevných látek 500 mg/l až 1500 mg/l,
- silně mineralizované s obsahem rozpuštěných pevných látek 1500 mg/l až 5 g/l,
- velmi silně mineralizované s obsahem rozpuštěných pevných látek vyšším než 5 g/l;

b) obsahu rozpuštěných plynů a obsahu významných složek jako vody:

- uhličitě, s obsahem nad 1 g oxidu uhličitého na litr vody,
- s irné nad 2 mg titrovatelné síry (sulfan disociovaný v různém stupni a thiosírany) na litr vody,
- jodové nad 5 mg jodidů na litr vody,

- ostatní, např. se zvýšeným obsahem kyseliny křemičité (nad 70 mg/l vody), fluoridů (nad 2 mg/l vody);
- c) aktuální reakce vyjádřené hodnotou pH se vody rozdělují jen tehdy, jde-li o vody:
- silně kyselé - s hodnotou pH pod 3,5,
 - silně alkalické - s hodnotou pH nad 8,5;
- d) radioaktivity jako vody radonové s radioaktivitou nad 1,5 kBq na litr vody způsobenou radonem ^{222}Rn ;
- e) přirozené teploty u vývěru jako vody:
- studené s teplotou do 20 °C,
 - termální, a to do 35 °C vody vlažné, do 42 °C vody teplé, nad 42 °C vody horké;
- f) osmotického tlaku:
- hypotonické s osmotickým tlakem menším než 710 kPa (280 mOsm),
 - isotonické s osmotickým tlakem 710 - 760 kPa (280 - 300 mOsm),
 - hypertonické s osmotickým tlakem nad 760 kPa (300 mOsm);
- g) hlavních složek (v součtu součinnů látkové koncentrace a nábojového čísla všech aniontů jsou zastoupeny nejméně 20 %, rovněž tak pro kationty). Typ vody se charakterizuje v pořadí od nejvíce zastoupených složek, a to nejprve pro anionty, potom pro kationty;
- h) využitelnosti jako léčivé, pokud jich lze na základě odborného posudku využít k léčbě;
- i) vlastností jako stabilní, pokud jejich teplota, celková mineralizace a obsah volného CO_2 kolísá pouze v rámci přirozených výkyvů (ne více než $\pm 20\%$) a typ vody stanovený podle písmene g) se nemění. U vod, jejichž léčivost se opírá o určitou složku chemizmu (např. obsah titrovatelné síry) nebo o radioaktivitu, nadřazuje se hodnocení stability této složce s kolísáním ne více než $\pm 30\%$. Minimální hodnoty nesmí klesat pod stanovené hodnoty.“

2.3 Způsob aplikace přírodních minerálních vod

Způsoby aplikace přírodních minerálních vod jsou velmi rozmanité, a proto rozlišujeme dvě základní dělení na zevní a vnitřní balneoterapii.

- **Zevní balneoterapie**

Do zevní balneologie řadíme celkové koupele, koupele částečné a jiné aplikace jako jsou obklady aj. (Jandová, 1999, s. 134).

- **Vnitřní balneoterapie**

Do vnitřní balneoterapie řadíme inhalace, pitné kúry, výplachy dutiny ústní, proplach nosu, kloktání, *irigace* dásní, výplach žaludku, *laváž duodena*, vysoká střevní *laváž*, *klyzma*, *enterocleaner*, vaginální výplach (Jandová, 1999, s. 134).

3 Lázeňské město Luhačovice

Kapitola pojednává o současnosti Lázní Luhačovice, o jejich historii a významných osobnostech.

3.1 Lázně Luhačovice

Lázně Luhačovice, jedny z neznámějších v České republice, jsou umístěny asi 20km jihovýchodně od Zlína. Rozkládají se v údolí řeky Olšavy a nadmořská výška je minimálně 250 metrů nad mořem (Kajlík, 2007, s. 131).

Významné jsou především dlouhou tradicí lázeňské léčby dýchacích cest, trávicího ústrojí, diabetu a pohybového aparátu. Každou hodinu se na území lázní dostává na povrch 15 tisíc litrů minerální vody, jež vyvěrají ze sedmnácti minerálních pramenů a jejich teplota se pohybuje okolo 10 až 12°C (<http://www.luhacovice.cz>).

Mezi léčebné metody, které se zde nejvíce využívají, řadíme především pitnou kúru, inhalaci, vodoléčebné procedury, masáže a léčebný tělocvik (Girgel, Hrabec, Šnajdara, 2008, s. 91)

Návštěvníci Luhačovic si mohou vybírat z desítek lázeňských hotelů, které poskytují komplexní služby. Mezi nejvýznamnější patří Jurkovičův dům, Jestřábí, Morava, Alexandria, dům Bedřicha Smetany a další (Kajlík, 2007, s. 134).

Luhačovice lákají jak svými léčivými minerálními prameny, tak nádherným přírodním prostředím a 33 objekty, které jsou zapsány do seznamu kulturních památek (Kajlík, 2007, s. 131). Každoročně se také v Luhačovicích konají festivaly Janáček a Luhačovice, festival dětských folklorních souborů Písní a tancem, nebo festival Divadelní Luhačovice, které nabízejí kulturní a společenský zážitek pro dospělé i jejich děti (<http://www.luhacovice.cz>).

3.2 Historie lázeňského města Luhačovice

První písemná zmínka o Luhačovicích sice pochází až z roku 1412, ale první stopy slovanského osídlení v tomto kraji jsou doloženy již ze 7. a 8. století, což dosvědčují archeologické nálezy. Historie Luhačovic je spojena se šlechtickým rodem Serényiů, jejichž příslušníci rodu, zejména Ondřej, Vincenc, Jan a Otto, pochopily význam a využitelnost léčivých pramenů. Jejich zájem se ještě zvýšil poté, co byla příznivě posouzena léčivá účinnost minerálních vod. Léčivá voda se stala zdrojem nevyčerpatelného bohatství a začala výrazně ovlivňovat život na Luhačovicku, protože její objev zajistil Luhačovicím nové možnosti obživy a rozkvět (Jančář, 1981, s. 9 – 12).

V Luhačovicích byla v roce 1902 založena Akciová společnost lázní luhačovických a to MUDr. Františkem Veselým. Hlavním cílem Akciové společnosti bylo usilování o maximální rozvoj luhačovických lázní, jejich vybavení a zajištění vysoké léčebné úrovně a také podpora kvalitního a bohatého kulturního a společenského života (<http://www.luhacovice.cz>).

V této době došlo k výrazné stavební činnosti, při níž našla práci řada obyvatel, dokonce se uvádí, že v roce 1927 bylo 15% všech obyvatel Luhačovic zaměstnáno v lázních. Potřeba výstavby budov byla podmíněna především tím, že existence léčivých minerálních pramenů způsobila příliv lázeňských hostů, pro něž nebylo doposud zajištěno dostatečné ubytování. Dalším významným rokem je rok 1936, kdy vyřídila vláda ČSR žádost obecní rady z roku 1929 a povýšila Luhačovice na město (Jančář, 1981, s.14 – 16).

Významný je také rok 1945, kdy vedení lázní zajistilo projektovou dokumentaci a pustilo se do velkorysého řešení lázeňského náměstí. Díky tomu vznikla Velká kolonáda, která svým efektním obloukovým půdorysem sleduje úpatí Velké Kamenné. Luhačovické lázně tím získaly potřebné funkční prostory a také významné panoramatické dominanty, které vytvářejí charakteristický vzhled místa (<http://www.luhacovice.cz>).

Historie Luhačovic je velmi silně spojena s typickým stylem staveb, s přírodou a lázeňstvím. I kulturní život byl a je úzce spojen se stavbami nacházejícími se v Luhačovicích a to zejména s Lázeňským divadlem, Společenským domem, Městským domem kultury Elektra. Na výstavbě Luhačovických budov se podílelo několik známých architektů, jako byly např. arch. Bohuslav Fuchs, arch. J.L.Holzl a bratři Kubovi , kteří vtiskli městu půvab a jedinečnou tvář (<http://www.luhacovice.cz>).

3.3 Významné osobnosti spojené s Luhačovicemi

- **MUDr. František Veselý (1862 – 1923)**

MUDr. František Veselý již při první návštěvě Luhačovic v roce 1898 vytušil potenciál, který skrývají léčivé luhačovické prameny a jejich prostředí. Rozhodl se proto vybudovat v Luhačovicích moravské lázeňské středisko moderního typu, které by plnilo léčebné poslání a zároveň by mělo kulturní zázemí. V roce 1902 vytvořil akciovou společnost a díky tomu mohl lázně odkoupit od hraběte Serényiho a začít uskutečňovat svoji představu o budoucích lázních. Za jeho vedení Luhačovice doslova vzkvétaly a díky zaměření na propagaci Luhačovic doma i ve světě získaly spousty návštěvníků. Ve vedení lázní zůstal MUDr. František Veselý do roku 1909. Díky jeho usilovné práci byly v Luhačovicích vytvořeny základy moderního lázeňství (<http://www.luhacovice.cz>)

- **Leoš Janáček (1854 – 1928)**

Poprvé Leoš Janáček navštívil Luhačovice v roce 1886 na pozvání svého strýce Jana Janáčka. Velmi brzy si získaly jeho oblibu a od roku 1903 začal do Luhačovic jezdit pravidelně. V roce 1906 se v luhačovických lázních konal Slováký národopisný den, kde zazněla jeho první skladba v Luhačovicích a byl jím sbor Maryčka Magdónova. V roce 1908 se seznámil s MUDr. Františkem Veselým a jeho manželkou, kteří svým vlivem napomohli uvedení Janáčkovy opery Její pastorkyňa v Národním divadle. V Luhačovicích se dodnes koná festival Janáček a Luhačovice, který bývá zahajován skladbou Sinfonietta (<http://www.luhacovice.cz>).

- **František Kožík (1909 - 1997)**

František Kožík byl prozaik, autor životopisných románů z uměleckého prostředí, dramatik, básník, autor prací pro děti a rozhlasových her, operní a operetní textař, filmový a televizní dramaturg a také scenárista. Od roku 1971 pravidelně navštěvoval lázně Luhačovice, v nichž se nejen léčil, ale také odpočíval a psal svá díla. Ve své tvorbě se zaměřil také na významné osobnosti Luhačovic jako byli Leoš Janáček a MUDr. František Veselý (<http://www.luhacovice.cz>).

- **MUDr. František Šťastný (1913 - 1944)**

František Šťastný jako student brněnské lékařské fakulty byl předsedou brněnského Spolku mediků a aktivně se zapojoval do společenského života Luhačovic. Roku 1934 založil s pomocí Aloise Gaislera z Pozlovic a technika Jana Kantůrka z Biskupic Akademický klub lázně Luhačovice. Byl to spolek vysokoškolských studentů, který sdružoval nejen studenty z Luhačovic a okolí, ale také ty, kteří do města přijížděli na prázdniny. Členové akademického klubu se věnovali divadelní činnosti a již v roce 1935 uvedli první operetu. Pravidelně pořádali sportovní turnaje a později také lyžařské závody: O velkou cenu Luhačovic. Tyto sportovní akce byly velkou propagační akcí jak pro lázně, tak také pro město Luhačovice (<http://www.luhacovice.cz>).

4 Přírodní léčivé prameny Luhačovic

Kapitola je zaměřena na historii a současnost přírodních léčivých pramenů v Luhačovicích.

4.1 Historie léčivých pramenů

Již od nejstarších dob vyvěrají v oblasti Luhačovic minerální prameny, které lákají dodnes svým typickým bubláním, barevnou usazeninou a především svou slanou chutí. Tyto minerální prameny se dostaly do povědomí především díky členům šlechtického rodu Serényiů, kteří poznaly jejich potenciál. Hrabě Ondřej Serényi dal na Malé Kamenné upravit první pramen, jenž dostal jméno „bublavý“. Koncem 18. století dostal pramen nový název, který mu zůstal dosud a to Amandka po jednom z bratrů Amada Serényiho. Později byl upraven další pramen, který byl nalezen nedaleko Amandky, byla jím dnešní Vincentka (<http://www.luhacovice.cz>).

V průběhu 19. století byly postupně upravovány i další prameny. Třetím v pořadí byl pramen vyvěrající asi 200 metrů od Amandky, byl jím Nový pramen později Janovka a v současné době jej již známe jako pramen Sv. Josefa. Dalšími prameny nalezenými v Luhačovicích byly: Aloiska, Antonínka, Čítárna, prameny Jubilejní a Ústřední, Ottovka a Elektra 1, Gejzír (dnešní pramen Dr. Šťastného) a Sírny pramen. V šedesátých letech minulého století bylo tedy využíváno již 12 minerálních pramenů. V letech 1961 – 1973 přibýly k dosavadním 12 další tři prameny: Bystrica, Dagmar a Elektra 2. V roce 1987 byly vybudovány prameny Nová Čítárna a Nová Janovka. O rok později byly navrtány zbývající čtyři prameny: Nový Jubilejní, Vincentka II, Vladimír a Nová Vincentka. Luhačovice měli tedy již 20 hydrogen-uhličitano-chlorido-sodných kyselků a jeden Sírny pramen. Na základě rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví byly v roce 1993 zlikvidovány mělké zdroje, v nichž se minerální voda jímala z hloubky do 10 - 15 metrů a to především z důvodu možné kontaminace vody. Byly to prameny Antonínka, Čítárna, Ústřední, Janovka a Dagmar. Byly ponechány prameny Bystrica, Elektra 2 a pramen Jubilejní. Účinky luhačovických vod se staly podnětem několika lékařských prací, které podpořily zájem o prameny. Byl jím např. spis uherskohradištského lékaře Aloise Ferdinanda Kiesewettera „O luhačovické zdravé vodě“ a také práce vídeňského lékaře dr. F. Spenkucha, který prokázal, že luhačovické vody obsahují mnoho vzácných prvků (<http://www.luhacovice.cz>).

4.2 Současnost minerálních pramenů

V současné době najdeme v Luhačovicích celkem 17 minerálních pramenů, které jsou považovány za jedny z nejučinnějších v Evropě. Jedná se o hydrogen-uhličitano-chlorido-sodné kyselky a jeden Sirný pramen. Minerální prameny v Luhačovicích mají vynikající proplynění a vysoký obsah minerálních látek, jako jsou sodík, draslík, vápník, hořčík, železo, mangan, měď, stroncium, hliník, jód, lithium, baryum, fluor, bór, berylium, stříbro, nikl, titan a zinek (<http://www.luhacovice.cz>).

Luhačovické vody se využívají k léčebným procedurám jako jsou inhalace, které jsou účinné při léčbě onemocnění dýchacího ústrojí. Další procedurou, která napomáhá léčit onemocnění trávicího ústrojí a poruchy látkové výměny je pitná kúra. Koupele zase přispívají ke zlepšení činnosti pohybového aparátu. Tyto léčebné procedury vyhledávají také pacienti s poruchami oběhového ústrojí a pacienti po ukončené onkologické léčbě (Janoška, 2011, s. 250).

Nejznámějším luhačovickým pramenem je Vincentka, která se jako jediná plní do láhví a je rozvážena po celé ČR. Nejmladší pramenem, který byl objeven na konci roku 2010 je Viola. Dalšími prameny jsou: Ottovka, pramen Dr. Františka Šťastného, pramen svatého Josefa, Aloiska. Prameny, které již nejsou volně přístupné veřejnosti, ale jsou využívány v lázeňských zařízeních, jsou : Amandka, Elektra 1, Bystrica, Jubilejní pramen, Nová čítárna, Jaroslava, Sirný pramen, Vincentka II, Nová Janovka, Pramen Vladimír, Nová Vincentka, Nový Jubilejní (<http://www.luhacovice.cz>).

Výše uvedené prameny mají typickou slanou chuť, vysoký obsah oxidu uhličitého a teploty, které se pohybují okolo 10 – 12 °C (Janoška, 2011, s. 252).

5 Neznámější minerální prameny Luhačovic

Kapitola se zabývá neznámějšími minerálními prameny Luhačovic, především přírodní léčivou minerální vodou Vincentkou a jejími dalšími produkty.

5.1 Vincentka

Vincentka jak jsem se již v předešlém textu zmínila, je jedinou luhačovickou vodou, která se stáčí do láhví a je distribuována po celé České republice. Proto ji také můžeme považovat za jednu z neznámějších léčivých minerálních vod Luhačovic.

Z tohoto důvodu jsem také zaměřila svou praktickou část diplomové práce právě na tuto přírodní léčivou minerální vodu. Chtěla jsem zjistit, jak ji vnímá veřejnost.

Z mého výzkumu vyplývá, že míst kde je možné zakoupit Vincentku 0,7 litru je velké množství. Jsou to markety (COOP, Hruška, Ahold, Globus, Carrefour, Delvita, InterSpar, Kaufland), samoobsluhy i drogerie, ale především lékárny, v nichž ji vyhledává převážná část respondentů.

Vincentka dostala své jméno podle hraběte Vincence Serényie. Vincenc se koncem 18. století zasloužil o vybudování prvních lázeňských zařízení v Luhačovicích. V roce 1789 byl pramen zastřešen, později byl kolem pramene vystavěn pavilon, který nesl název „Nemocnému k útěše, zdravému k potěše“. K tomuto pavilonu byla připojena od poloviny 19. století plnárna minerální vody. V roce 1947 při výstavbě kolonády byl pavilon nahrazen novou halou Vincentky. V hale je možné ochutnat Vincentku jak ohřivanou tak studenou (Girgel, Hrabec, Šnajdara, 2008, s. 92 – 94).

Vincentka se pro svou celkovou mineralizaci 9900 mg/l využívá k pitné léčbě a inhalacím (Janoška, 2011, s. 254).

V minulosti jak uvádí Jančář (1981), se Vincentka plnila do lahví z umělé hmoty. V současné době se již plní pouze do skleněných lahví a to především z důvodu vysoké mineralizace, aby došlo k maximálnímu zachování její kvality (<http://www.vincentka.cz>).

Na základě mého výzkumu vyplývá, že velká část oslovených respondentů by uvítala především ochucení léčivé minerální vody Vincentka a její plnění do PET lahví, ale tomuto kroku se z firma Vincentka z výše uvedených důvodů brání.

Vincentka obsahuje velké množství minerálních látek, toto množství znázorňuje tabulka č. 2.

Tabulka č. 2: Obsah minerálních látek pramene Vincentka

(www.vincentka.cz)

Kationty	Množství (mg/l)	Aniony	Množství (mg/l)	Ostatní látky	Množství (mg/l)
Lithium	11,10	Fluorid	3,08	Kyselina boritá	311,00
Sodík	2447,00	Chlorid	1761,00	Kyselina křemičitá	17,60
Draslík	134,00	Bromid	6,85	Nedisociované složky celkem	328,60
Vápník	258,00	Jodid	6,36	Volný oxid uhličitý	2723,00
Hořčík	15,60	Síran	1,20	Odželezněno	
Stroncium	4,35	Dusičnan	0,840	Celkem 9854 ml/l disociovaných a nedisociovaných látek	
Baryum	6,99	Hydrogen-uhličitán	4853,00		
Mangan	0,579	Hydrogen-fosforečnan	0,135		
Hliník	0,214	Hydrogen-arzeničnan	<0,0056		

5.1.1 Výrobky řady Vincentka

Přímo v Luhačovicích, konkrétně v hale Vincentky lze zakoupit jak Vincentku 0,7 litru, tak také produkty z léčivé minerální vody Vincentka, které jsou novou formou užívání přírodních solí Vincentky. Jsou to např. pastilky, krční a nosní sprej, zubní pasta, koncentrát ke koupelím, sirup, hydratační krém a hydratační sprej. Tyto výrobky, které si získávají stále větší oblibu u zákazníků, lze koupit mimo Luhačovice ve všech lékárnách (<http://www.luhacovice.cz>).

- **Vincentka 0,7 litru**

Vincentka obsahuje minerální soli a prvky, které umožňují rozpouštění hlenů v dýchacích cestách, žaludku a střevech. Proto je doporučována k pitné kúře, ke kloktání, výplachům a inhalacím při onemocnění cest dýchacích, hlasivek, při chorobách látkové výměny, vředové choroby žaludku, dvanácterníku a jejich pooperačních stavech, zduření jater, diabetes melitus, chronická pankreatitis. Vincentka má také regenerační účinek na vnitřní prostředí člověka, proto je vhodná při velkých ztrátách potu, k nimž dochází při náročné fyzické práci, sportu, pobytu v horkém prostředí a horečnatých onemocněních.

Vincentka má i jiné významné účinky např. u dítěte při denní dávce 0,25 litrů za den, se podílí na prevenci zubního kazu, dále může být cestou k doplnění denní minerálních látek. Dalším jejím účinkem je, že upravuje metabolismus po alkoholových excesech. Opatrnost při užívání Vincentky je třeba u pacientů s onemocněním ledvin a s otoky dolních končetin, proto je doporučována konzultace s lékařem (<http://www.vincentka.cz>).

- **Vincentka pastilky**

Pastilky slouží pro zvláštní výživu, jsou zdrojem přírodních minerálních solí, které napomáhají regeneraci hlasivek. Jsou vhodné také k osvěžení a zvlhčení sliznice dutiny ústní. Výrobek je nabízen s příchutí ovocnou nebo bylinnou (<http://www.luhacovice.cz>).

Pastilky přispívají ke snížení rizika při zvýšených výskytech chřipek, nachlazení a mohou je užívat děti od 3 let. Pastilky naopak nejsou vhodné pro osoby s omezeným příjmem solí, protože obsahuje sůl z přírodní léčivé minerální vody Vincentka, dále sorbitol, pantothean vápenatý, mastek, stearan hořečnatý a pomerančové nebo bylinné aroma přírodně identické (<http://www.vincentka.cz>).

- **Vincentka nosní sprej**

Sprej je určen pro ošetření sliznice nosohltanu. Pomáhá při udržování čistící schopnosti nosní sliznice a napomáhá jejímu zvlhčení. Nosní sprej Vincentka obsahuje hypotonické kyselky s jodidy, které příznivě ovlivňují obranyschopnost. Preventivně působí proti vzniku chronických bakteriálních infekcí horních cest dýchacích, chronické rhinitidy, sinusitidy a také se doporučuje proti vzniku suchých zánětů nosní sliznice (<http://www.vincentka.cz>).

- **Vincentka nosní sprej JUNIOR**

Vincentka nosní sprej JUNIOR se liší oproti předešlému Vincentka nosnímu spreji především poloviční dávkou a tím, že má užší konec aplikátoru a je přizpůsoben pro děti i nižším tlakem na rozprašovač (<http://www.vincentka.cz>).

- **Vincentka sirup**

Vincentka sirup je určen pro zvláštní výživu. Jedná se o spojení jedinečné přírodní léčivé minerální vody Vincentka s extrakty z jitrocele a mateřídoušky. Toto spojení je podporuje odkašlávání a zvyšuje odolnost při nachlazení (<http://www.vincentka.cz>).

- **Vincentka koncentrát**

Tento přípravek obsahuje minerály, které udržují vlhkost pokožky a podporují její prokrvení, díky tomu je ideálním prostředkem péče o pokožku. Dále je tento koncentrát vhodný pro zvlhčování vzduchu nebo pro použití ve vodních klimatizacích, kde dochází k uvolňování obsažených minerálních solí do ovzduší a tak příznivě působí na dýchací cesty. Možné je i jeho využití při saunování (<http://www.vincentka.cz>).

- **Vincentka zubní pasta**

Zubní pasta obsahuje přírodní minerály léčivé minerální vody Vincentka, přírodní křemičitany, dezinfekční a pěnivé přísady. Díky těmto přísadám čistí a současně ošetřuje, působí na sliznici dutiny ústní, udržuje zdravý stav dásní a zabraňuje vzniku paradentózy. Tato zubní pasta má jemnou ovocnou příchut' s výrazným fresch-efektem. Tuto pastu ovšem není možné zakoupit v drogeriích, nebo marketech, ale pouze v lékárnách, a to z důvodu významného podílu obsahu koncentrátu přírodní léčivé minerální vody (<http://www.vincentka.cz>).

- **Vincentka hydratační krém**

Hydratační krém je výjimečný tím, že obsahuje až ze 70 % koncentrovanou léčivou minerální vodu Vincentka. Pravidelná aplikace krému ovlivňuje přirozené funkce, vlastnosti kůže a obnovu přirozené ochranné kožní bariéry, udržuje mladistvý vzhled a dobrou kondici kůže. Krém je vhodný pro suchou, šupinatou a narušenou přirozenou kožní bariéru (<http://www.vincentka.cz>).

- **Vincentka hydratační sprej**

Vincentka hydratační sprej osvěžuje, zvlhčuje pokožku a dodává jí energii, a to díky obsahu přírodní léčivé velmi silně mineralizované vody Vincentka. Nanáší se stiskem pumpičky ze vzdálenosti 30cm (<http://www.vincentka.cz>).

V současné době uvedla společnost Vincentka a.s. na trh nový produkt Vincentku Nasalis.

- **Vincentka Nasalis**

Vincentka Nasalis slouží k proplachu nosních dutin a nosohltanu pomocí koncentrované přírodní léčivé silně mineralizované minerální vody Vincentky za pomoci proplachovací plastové koněvky. Vincentka Nasalis je vhodná k prevenci, jako prostředek k denní hygieně horních cest dýchacích, nebo také při akutních i chronických zánětech horních cest dýchacích, jako příprava před operacemi nosních a vedlejších dutin (<http://www.vincentka.cz>).

5.2 Aloiska

Aloiska je dalším velmi známým pramenem v Luhačovicích.

V minulosti byl tento pramen znám jako Luisin pramen, Lesní pramen nebo Pramen v hoře, současné jméno Aloiska získal až v roce 1830 po hraběnce Aloise Serényivé. Aloiska je luhačovickým pramenem, který vyvěrá na západním úpatí Velké Kamenné a jeho vydatnost je 3/1 za minutu (<http://www.luhacovice.cz>).

Aloiska je pramenem z 18. století, který obsahuje jód, železo, kyselinu boritou a také některé ze stopových prvků. Využívá se k pitné léčbě s cílem zlepšení stavu zažívacích orgánů a také k inhalacím (Girgel, Hrabec, Šnajdara, 2008, s. 97).

Janoška (2011) uvádí, že celková mineralizace je 10 940 mg/l s obsahem CO₂ 1391 mg/l, a pro tyto hodnoty se nedoporučuje její uskladňování v lahvích.

5.3 Ottovka

Třetím nejznámějším pramenem je Ottovka, která vyvěrá na pravém břehu Horní Olšavy, na úpatí Malé Kamenné. Název Ottovka dostal pramen podle hraběte Otty Serenyiho (<http://www.luhacovice.cz>).

Tento pramen byl zachycen v roce 1905 v kamenném sklepení (<http://www.lazneluhacovice.cz>).

Z tohoto sklepení se pramen přivádí do kruhového pavilonu z roku 1929 a také do kamenné kašny, která stojí opodál. Minerální voda, jejíž celková mineralizace je 9 480 mg/l a jejíž obsah CO₂ dosahuje 2 344 mg/l, se využívá k pitné léčbě. Stejně jako u Aloisky se vydatnost pramene pohybuje okolo 3 l za minutu (Janoška, 2011, s. 256).

5.4 Pramen Dr. Šťastného

Pramen Dr. Šťastného vyvěrá na úpatí Velké Kamenné v blízkosti Lázeňského divadla. Původním názvem pramene byl Gejzír, protože při hloubení tohoto pramene v roce 1929 došlo k erupci silně proplyněné minerální vody, která stříkala až do výše 20 metrů. Pramen byl následně zregulován a spoután tak, aby nedošlo ke zmenšení vydatnosti okolních pramenů (<http://www.luhacovice.cz>).

Dnes je znám jako Pramen Dr. Šťastného podle luhačovického rodáka MUDr. Františka Šťastného a nachází se v kašně, do níž je přes sezónu umístěna pramenní váza (Girgel, Hrabec, Šnajdara, 2008, s. 96).

Tento osvěžující a chutný pramen, využívající se k pitné léčbě, má vysoký obsah kyseliny metaborité, fluoru, jódu, lithia a barya (<http://www.luhacovice.cz>).

Celková mineralizace pramene je 10 810 mg/l a obsah CO₂ je 1 391 mg/l (Janoška, 2011, s. 256).

5.5 Pramen sv. Josefa

Pramen sv. Josefa patří k nejmladším pramenům Luhačovic s vydatností 30 l/min a v provozu je od roku 2000. Pojmenován je podle patrona Luhačovic svatého Josefa. Pramen vyvěrá v kašně, která je dílem Marka Trizuljaka a nachází se u kostela Svaté rodiny. Má nízkou mineralizaci, a proto je voda vhodná k pitné léčbě při nemocech trávicího ústrojí, dýchacích cest a k uhličitým koupelím (<http://www.luhacovice.cz>).

5.5.1 Méně známé minerální prameny

- **Amandka**

Prvním pramenem, který dal na Malé Kamenné upravit hrabě Odřej Serényi, dříve byl tento pramen znám pod jméno bublavý. Koncem 18. století byl přejmenován a dostal jméno podle Amanda Serényiho, tedy Amandka (<http://www.luhacovice.cz>).

V současné době pramen vyvěrá na Lázeňském náměstí uprostřed kolonády, ale z důvodu snížení vývěrové hladiny jej nelze ochutnat (Janoška, 2011, s. 258).

Girgel, Hrabec, Šnajdara (2008), uvádí, že tento pramen není v současné době využíván a je pouze sledován.

- **Elektra 1**

Je jedním z nejkonzentrovanejším luhačovických pramenů. Název dostal podle elektrárny, která se nacházela v místě, kde dříve vytékal. V současné době pramen vyvěrá v blízkosti Městského kulturního domu Elektra (<http://www.luhacovice.cz>).

V letech 1941 – 1966 bylo možné odebírat vodu přímo z pramene, ale v současné době je pramen veřejnosti uzavřen. Minerální voda z tohoto pramene je používána pouze k pitné léčbě v lázeňském hotelu Morava a tvoří směs pro podávání inhalačních a koupelových procedur. Vydatnost pramene se pohybuje okolo 14 l/min (<http://www.lazneluhacovice.cz>).

- **Elektra 2**

Girgel, Hrabec, Šnajdara (2008) uvádí, že tento pramen se v současné době nevyužívá a je pouze pozorovaným zdrojem, u něhož se jednou týdně sleduje hladina vody. Nachází se v blízkosti Elektry 1 a jeho vydatnost je 15 l/min.

- **Jaroslava**

Pramen Jaroslava je silně mineralizovaná kyselka, která vyvěrá z hloubky 60 metrů, se nachází v budově léčebny Miramare II (Girgel, Hrabec, Šnajdara, 2008, s. 105).

Od roku 1998 se využívá ke koupelím při onemocnění pohybových orgánů a uhličitým koupelím (<http://www.luhacovice.cz>).

- **Jubilejní**

Původní název „Luční pramen“ byl na počest 25. výročí založení akciové společnosti přejmenován na Jubilejním pramenem (<http://www.luhacovice.cz>).

Pramen vyvěrá na lázeňském náměstí v blízkosti Společenského domu. Využíval se k uhličitým koupelím, ale v současnosti má význam jako rezerva a jednou týdně se u něj provádějí kontroly hladiny podzemní vody (Girgel, Hrabec, Šnajdara, 2008, s. 103).

- **Nový Jubilejní**

Pramen Nový Jubilejní byl navrtán v roce 1988 v blízkosti pramene Jubilejní a to na pravém břehu Horní Olšavy vedle Společenského domu (<http://www.lazneluhacovice.cz>).

V roce 2004 byl tento pramen napojen na trasu minerálního vodovodu. V současné době se tento zdroj využívá pro uhličitou koupele (Girgel, Hrabec, Šnajdara, 2008, s. 103).

- **Nová Čítárna**

Zachycení pramene proběhlo v roce 1987 ve skále v hloubce 50,6 metrů vedle Společenského domu. Pramen měl udivující vydatnost 120 l/min, ale vzhledem k ovlivňování okolních pramenů bylo omezeno maximální čerpání na 60 l/min. Voda z pramene je napojena na vodojem minerálních vod, odkud je následně používána k inhalačním a koupelovým procedurám (<http://www.lazneluhacovice.cz>).

- **Nová Janovka**

V areálu lázní poblíž budovy Inhalatoria byl roku 1987 navrtán pramen, který byl pojmenován Nová Janovka. Vydatnost činí 60 l/min (<http://www.lazneluhacovice.cz>).

Voda z pramene je stejně jako u Nové Čítárny napojena na vodojem, odkud je používána k uhličitým koupelím a inhalacím (Girgel, Hrabec, Šnajdara, 2008, s. 99).

- **Nová Vincentka**

Nová Vincentka byla navrtána v roce 1988. Složením se velmi podobá původní Vincentce a pro svou vysokou vydatnost se od roku 1991 plní do láhví jako Vincentka (Janoška, 2011, s. 260).

- **Vincentka 2**

Tento zdroj se v současné době nevyužívá, slouží pouze jako rezerva pro pitnou, inhalační léčbu a uhlíčitě koupele (Janoška, 2011, s. 260).

- **Vladimír**

Pramen Vladimír byl navrtán v roce 1988, využívá se pro inhalaci a uhlíčitě koupele. Má vysokou vydatnost, která byla zredukována na 60 l/min (Girgel, Hrabec, Šnajdara, s. 102).

- **Viola**

Viola je nejmladším pramenem, který byl navrtán v lese nad Ottovkou koncem roku 2010, svým složením se podobá ostatním luhačovickým vodám. Pojmenován byl pramen podle jména ředitelky léčebného domu Praha, protože díky její iniciativě došlo k objevu tohoto pramene (Janoška, 2011, s. 256).

- **Sirný pramen**

Tento sirný pramen byl znám již od roku 1700 jako Sirkovica (Girgel, Hrabec, Šnajdara, s. 106).

Sirný pramen vyvěrá na levém břehu Horní Olšavy. Tento pramen je jako jediný z luhačovických vod zdrojem nemineralizované vody, která nemá vlastností uhlíčitých kyselek (<http://www.luhacovice.cz>).

V roce 1912 byl pramen sveden do sirných lázní, v nichž se využíval k sirným koupelím. V současné době je provoz lázní přerušen (Girgel, Hrabec, Šnajdara, s. 106).

6 Léčba minerálními prameny

Kapitola pojednává o vybraných možnostech léčby minerálními prameny. Jsou zde také zmíněna základní pravidla pro jejich využití.

6.1 Pitná léčba

Nejstarším druhem léčebného využití minerálních vod je pitná léčba, která společně s inhalacemi tvoří základní a nejdůležitější součást komplexní lázeňské léčby v Luhačovicích (Jančář, 1981, s. 47).

Pitná léčba je charakterizována jako pravidelné pití vody po dobu několika týdnů (Komačková, 2006, s. 350).

Pravidelné pití přírodní minerální vody vyvolává podle jejího druhu specifické lokální efekty na sliznicích *respiračního* traktu, *gastrointestinálního* traktu a močových cest. Dále také vyvolává specifické efekty v cílových orgánech jako jsou játra, žlučník, *pankreas*, ledviny a průdušky. Nespecifickými efekty jsou celkové odezvy lidského organismu, které jsou na úrovni regulace *humorální*, regulace reaktivity *ANS* a popudových stimulů pro imunitní systém (Jandová, 2009, s. 232).

Kočárek (2004) uvádí, že při posuzování, zda je minerální voda vhodná k pitné kúře, je třeba brát ohled na zdravotní stav pacienta.

Lékař přihlíží při předpisu pitné kúry k několika důležitým faktorům, jako je druh onemocnění, jeho stádium, fáze nemoci a celkový stav klienta. Důležitá je znalost typu přírodní minerální vody a jejích farmakologických vlastností, jako jsou chuťové vlastnosti, teplota, obsah solí, plynů. Lékař aktivně pátrá po onemocnění ledvin, jater, nebo po *kardiovaskulárním* onemocnění a *hypertenzi*. Dalším úkolem je zhodnocení tělesné hmotnosti a vypočítání BMI (Janodová, 2009, s. 233).

Na základě zjištění všech těchto důležitých informací lékař stanoví dávkování pitné léčby a její délku (Komačková, 2006, s. 350).

Jančář (1981) zdůrazňuje, že není jedno, které minerální vody pijeme, jakou mají teplotu a v jakém množství. Luhačovické vody nelze pít pro uhašení žízně, a to proto že nejde o vody stolní, ale výslovně vody léčivé.

V Luhačovicích jsou k pitné kúře vhodné léčivé minerální prameny jako: Vincentka, Ottovka, Amandka, Aloiska a Pramen Dr. Františka Šťastného.

6.1.1 Zásady pitné léčby

Pitná léčba se provádí nalačno, aby došlo k plnému působení léčivé vody na sliznici. Ideální doba pro pití léčivé minerální vody je ráno mezi 6 – 8 hodinou a odpoledne mezi 16 – 18 hodinou (Jančář, 1981, s. 48).

Na rozdíl od Jančáře (1981) uvádí Jandová (2009), že počet denních pití by měl být nejméně 3x, nebo také 5x.

Počet dávek určí lékař podle druhu základního onemocnění, podle vedlejších chorob, tělesné váhy a individuální snášenlivosti (Jančář, 1981, s. 48).

Dávky léčivé minerální vody jsou předepisovány v mililitrech nebo litrech. Velmi důležitý je odstup pití od jídla, který by měl být minimálně 30 minut před jídlem, nebo jednu hodinu po jídle. Přírodní minerální vodu je vhodné pít po malých dávkách velmi pomalu, nejlépe 10 až 15 minut. Pitnou kúru je vhodné doplnit pohybovou terapií jako je chůze, nebo nordic walking aj. (Jandová, 2009, s. 233).

Vhodnost přírodních minerálních vod k pitné kúře je uvedena u jejich popisu společně s chemickou skladbou a účinkem (Jandová, 2009, s. 235).

Pitná léčba léčivou minerální vodou, která obsahuje CO₂, je indikována zejména při zpomalení *peristaltika*, nechuti k jídlu, při *urologických* onemocnění, na podporu *diurézy* apod. (Komačková, 2006, s.350).

Pitná léčba je pak není vhodná u nemocí, u kterých je omezeno dodávání tekutin a především solí (Jančář, 1981, s. 48).

6.1.2 Pitná léčba u Vincentky 0,7 litru

Vincentka 0,7 je formou léčivé minerální vody, která se nejvíce užívána pro pitnou kúru mimo luhačovické lázně.

Pravidlem pitné kúry u Vincentky je, že se podává 2krát denně nalačno, a to 30 minut před jídlem, nebo 1 hodinu po jídle. Ideální dávka je cca 2,5 – 3,5 dcl po dobu patnácti až dvaceti dnů. Může se pít studená, ale i ohřátá a pro maximální účinek se doporučuje po vypití půl hodiny nic nejíst a ani nepít. Vysoký podíl solí, které jsou obsaženy ve Vincentce, napomáhají rozpuštění hlenu v dýchacích cestách, v žaludku a také ve střevech (<http://www.vincentka.cz>).

6.1.3 Vliv teploty u pitné léčby:

Léčivou minerální vodu lze pít studenou i ohřátou, záleží na druhu onemocnění.

U nemocí spojených s bolestmi a drážděním zažívacího traktu je vhodné léčivou minerální vodu ohřát na 30 až 40 °C. Pacientům s onemocněním dýchacích cest se doporučuje vodu mírně ohřát, také při zvýšené kyselosti žaludku se kyselka má pít teplejší. Naopak u pacientů, kteří mají nedostatek žaludeční kyseliny se doporučuje pít voda chladná (Jančář, 1981, s. 48).

Voda o pokojové teplotě, nebo mírně ohřátá se doporučuje u pacientů s proběhlými ledvinovými *kolikami*, nebo po zánětech ledvin, ale také u *astmatiků* a osob s psychosomatickými projevy poruch *GIT* (Jandová, 2009, s. 233).

6.1.4 Doplnění minerálů pitnou léčbou

Pitnou léčbou za využití léčivé minerální vody lze dosáhnout remineralizace organismu. Především u deficitu některých vzácných stopových prvků, jako je mangan a molybden (Jandová, 2009, s. 234).

Léčivou minerální vodu Vincentku 0,7 litru lze využít pro uhrazení denní dávky jódu, stačí vypít 0,25 litru. Vincentka obsahuje také biogenní prvky jako je lithium, rubidium, cesium, měď, zinek, vanad, chrom a kobalt. Vincentka je vhodná jako přírodní doplněk výživy pro sportovce, děti, těhotné ženy a rekonvalescenty (<http://www.vinentka.cz>).

Několik oslovených respondentů uvedlo, že kupují Vincentku 0,7 litru za účelem doplnění minerálních látek a stopových prvků. Dávají jí přednost před doplňky ve formě tablet.

6.2 Inhalační léčba

Inhalační léčba je léčebnou metodou, která využívá přírodní léčivé zdroje (Capko, 1998, s. 257).

V lázních Luhačovice je inhalační léčba velmi často využívána ke specifické léčbě nemocí horních a dolních cest dýchacích (Jančář, 1981, s. 50).

Léčebnou inhalací rozumíme záměrné a aktivní vdechování plynů, par, mlhovin a to pod uměle změněným tlakem, ale také při nezměněném tlaku s cílem léčit (Komačková, 2006, s. 353).

Ve formě pobytů u moře, u vodopádů nebo vdechováním některých zemních plynů byla inhalační léčba využívána již ve starověku. Relativně brzy bylo zařazeno do léčby vdechování aerosolu, který vznikal v blízkosti zařízení sloužícího k získávání solných roztoků. Do počátku 19. století se využívaly k inhalaci plyny, páry, kouř, které se získávaly odpařováním aromatických látek a odvarů. Dále se využívala mořská voda ve formě mlhy. Až v roce 1865 byl vynalezen první inhalační přístroj, který měnil vodní roztoky v mlhu. V České republice byl hlavním průkopníkem inhalační léčby **Akademik Josef Pelnář**, který byl iniciátorem toho, aby bylo v Luhačovicích vystavěno moderní inhalatorium. Společně s **Prof. Otakarem Kutvirtem** doporučovali, aby bylo ve všech lázních po celé republice postaráno o inhalační léčbu, ale pouze Luhačovice se staly speciálními lázněmi pro léčení dýchacích cest (Capko, 1998, s. 257).

K léčebné inhalaci se využívají solné roztoky a mořská voda. Za nejdůležitější ionty používající se k inhalaci jsou Na^+ , Ca^{2+} , Mg^{2+} , Cl^- , SO_4^{2-} , HCO_3^- (Škapík, 1994, s. 67).

K inhalaci léčivých minerálních vod se používají tzv. inhalátory, které mohou být ultrazvukové (viz obrázek č. 1), odstředivé, tlakové, příruční apod. (Komačková, 2006, s. 353).

Obrázek č. 1: Ultrazvukový inhalátor Compact 3060

(www.boneco.prirodni-leciva.cz)

6.2.1 Dělení inhalací

Inhalace můžeme dělit na aerodispenzoidní, pneumatické a na elektroinhalace.

- **Inhalace aerodispenzoidní**

Aerodispenzoidní inhalace je nejčastějším typem, spočívá ve vdechování částic, které jsou ve formě kapalných nebo tuhých látek rozptýlených ve vzduchu. Velikosti kapiček rozptýlených v mlhovině určuje, zda jde o aerosoly nebo spreje (Komačková, 2006, s. 353 – 354).

Spreje s kapkami o průměru 10 – 40 mikronů se usazují převážně v horních cestách dýchacích. Naopak aerosoly, které mají průměr do 10 mikronů, velmi lehce pronikají do dolních cest dýchacích (Komačková, 2006, s. 354).

Kapky s malým průměrem mohou proniknout až do alveol (Škapík, 1994, s. 67).

Pro tento typ inhalace se využívají léčivé minerální vody, *expektorancia*, *mukolitika* a *bronchodilatancia* (Komačková, 2006, s. 354).

V lázeňských zařízeních se využívají především léčivé minerální vody, které zlepšují funkci sliznice a jejího *ciliárního epitelu* (Škapík, 1994, s. 68).

Pro inhalační léčbu se v luhačovických lázních využívají minerální vody pramene Aloiska, Elektra, Nová Čítárna, Nová Janovka a Vladimír.

- **Pneumatická inhalace**

Podstatou pneumatické inhalace je vdechování vzduchu nebo jiné dýchatelné směsi pod změněným tlakem např. při zvýšeném nebo sníženém barometrickém tlaku vzduchu nebo při zvýšeném parciálním tlaku jednoho plynu v plynové soustavě. Pneumatické (plynové) inhalace zahrnují dýchání vzduchu v pneumatických komorách, dýchání pomocí dýchacích přístrojů a oxygenoterapii (Capko, 1998, s. 258).

V pneumatických komorách setrvání pacienti s chorobami plic po dobu 30 – 60 minut při zvýšeném tlaku vzduchu. Tato metoda slouží ke zlepšení okysličení krve a snížení prokrvení sliznice, které jsou postiženy zánětem (Capko, 1998, s. 264).

Dýchací přístroje udržují pacienta při životě a to díky tomu, že nemocnému pomáhají při dýchání (Capko, 1998, s. 264).

Oxygenoterapie je vdechování vzduchu, který je obohacen o 40 – 60% kyslíkem. Dlouhodobé podávání kyslíku (15 – 18 hod/denně) má řadu výhod od omezení nepříznivých účinků hypoxie v organismu, zvýšení kvality a délky života, zvýšení tolerance fyzické zátěže po zabránění progresivní plicní *hypertenzi*. V lázeňských zařízeních se provádějí i oxygenoterapie trvající kratší dobu díky přístroji OXYMATE LS 555 (Škapík, 1994, s. 68).

- **Elektroinhalace**

Elektroinhalace je vdechování aerodisperzoidů s částicemi majícími elektrický náboj, nebo se jedná o vzduch, který je obohacený o ionty (Komačková, 2006, s. 354).

Capko (1998) uvádí, že využívá vzduch, který je přírodně izolován nebo je uměle vytvořen.

6.2.2 Inhalace Vincentky

Inhalace léčivé minerální vody Vincentky je velmi snadná. Pro domácí použití si stačí zakoupit Vincentku 0,7 litru a nalít ji do nerezového hrnce (2 – 3 cm) a pomalu ji zahřívat po dobu než se začne uvolňovat pára. Je třeba dát pozor, aby nedošlo k v varu Vincentky. Poté, co se začne uvolňovat pára, už stačí jen přehodit si přes hlavu ručník a nahnout se nad hrnec a pomalu dýchat. Ideální délka inhalace Vincentky je 5 – 10 minut (<http://www.vincentka.cz>).

• Indikace inhalační léčby

Inhalace je vhodná u infekčních a alergických onemocnění dýchacích cest, u stavů po fyzikálních, chemických poškozeních dýchacích cest, u pooperačních stavů a u traumatických poškozeních dýchacích cest. A samozřejmě také při prevenci výskytu chronické *bronchitidy* na rizikových pracovištích (Capko, 1998, s. 270).

Inhalační léčba je také vhodná při poškození *laryngu* a hlasivek poškozených v důsledku hlasového přetížení a po fonochirurgické léčbě (Jandová, 2009, s. 145).

• Kontraindikace inhalační léčby

Inhalace není vhodná při srdeční nedostatečnosti, pokročilých stádiích *hypertenze*, rozsáhlé rozedmě plic, celkové vyčerpanosti, nebezpečí krvácení, přecitlivělosti na léky, u aktivní formy TBC a nádorových onemocněních (Capko, 1998, s. 271).

Jandová (2009) dodává, že dalšími kontraindikacemi inhalační léčby jsou akutní hnisavé záněty horních a dolních cest dýchacích, překážky v horních cestách dýchacích či neprůchodnost nosu při defektu nosní přepážky.

6.3 Koupele

Koupele je výkon, kdy je celé tělo, nebo jeho část ponořena pod hladinou přírodní minerální léčivé vody, zřidelného plynu či celkové peloidní koupele (Jandová, 2009, s. 123).

Poděbradský a Vařeka (1998) uvádějí, že koupele jsou rozsáhlou oblastí hydroterapie a jsou zařazovány do tzv. velké vodoléčby. Obecně se dělí koupele na koupele bez přísad, s léčivými přísadami, se zdůrazněnými mechanickými účinky a zvláštní koupele. Existuje ještě dělení podle teploty, velikosti a na tzv. normé koupele, které jsou zvláštní formou koupelí ve velmi studené či naopak horké vodě.

V luhačovických lázních se provádějí zejména uhličitě a sirné koupele, které řadíme do přísadových koupelí.

Přísadové koupele využívají jak tepelných i mechanických účinků vody tak také účinku přísadových látek, kterými jsou minerály, plyny nebo rostlinné přísady jako jsou rostlinné extrakty nebo oleje (Poděbradský, Vařeka, 1998, s. 111).

Podle toho, jaká minerální voda je použita, rozlišujeme několik typů přísadových koupelí: uhličitá koupel, sirá, nebo jódová (Kočárek, 2004, s. 57).

• **Uhličitá koupele**

Uhličitá koupel je koupel ve vodě, která má zvýšený obsah oxidu uhličitého (viz obrázek č. 2). Zdrojem pro léčebnou koupel může být kyselka či prostá voda nasycená oxidem uhličitým (Kočárek, 2004, s. 57).

CO₂ je důležitým prvkem, který má specifické a přímé účinky na kapiláry a receptory. Léčbu oxidem uhličitým lze aplikovat jako vodní koupel, nebo jako plynou koupel. Aby bylo dosaženo optimálního léčebného účinku, musí se koncentrace CO₂ pohybovat v rozmezí 400 – 1400 mg/l. Léčebný účinek dále závisí na teplotě aplikace, která by měla být 33 – 35 °C, na velikosti aplikační plochy, trvání aplikace (20 – 30 min.) a na celkovém počtu aplikací a jejich frekvence (Komačková, 2006, s. 346 – 247).

Oxid uhličitý se vstřebává kůží a tak dochází k jejímu prokrvení. Má příznivý vliv na celý organismus, zejména pak na srdeční a cévní systém, kdy napomáhá snižování krevního tlaku. Nedoporučuje se u pacientů s horečnatým onemocněním, s infekcí a ani u srdečních *dekompencí* (<http://www.lazneluhacovice.cz>).

Obrázek č. 2: Koupel v přírodní uhličitá vodě.

(www.lazneluhacovice.cz)

- **Sírné koupele**

Sírné koupele se připravují z přírodního sírného zdroje, nebo se vytvářejí uměle pomocí přísady sulfuru Solfatanu. Vodní koupel má teplotu (36 – 40 °C) a trvá 20 – 30 minut podle indikace lékaře (Komačková, 2006, s. 348).

Sírné koupele jsou v Luhačovicích připravovány ze Sírného pramene. Ovlivňují zejména pohybová a kožní onemocnění (akné, lupenku, ekzém aj.). Největší úlevu přinášejí pacientům trpícím zánětlivými chorobami kloubů. Síra má také blahodárně působí na *revmatismus* mimokloubní, svalový a na degenerativní onemocnění kloubů (<http://www.moje-lazne.cz>).

- **Jodové koupele**

Podobně jako sírné koupele jsou ty jodové připravovány z přírodní jodové vody, nebo se vytvářejí uměle. Koupel trvá podle předpisu lékaře 20 – 30 minut a teplota vody je stanovena na 37 °C. Volba této koupele je vhodná u pacientů s *arteriosklerózou*, chronickou *bronchitidou*, onemocněním svalů a tuberkulózou kostí a kloubů (Komačková, 2006, s. 349).

Nevhodná je naopak u pacientů, kteří jsou přecitlivělí na jód, mají akutní formu *ischemické choroby srdeční*, horečnaté *infekty* aj. (Poděbradský, Vařeka, 1998, s. 113).

6.4 Léčba slatinou a rašelinou

Slatiny a rašeliny patří mezi peloidy, které řadíme do skupiny humolitů, protože mají výrazný podíl organických látek. Peloidy jsou látky v přírodě vzniklé geologickými pochody (Kočárek, 2004, s. 60).

K aplikaci formou koupele, zábalu či obkladu se využívají peloidy v rozmělněném stavu s přidáním minerální vody, nebo vody obyčejné. Obsah organických látek u slatiny je 50 – 95% a u rašeliny dokonce 95 – 99% (Jančář, 1981, s. 52).

Při léčbě těmito peloidy se uplatňují termoterapeutické, adstringentní a bakteriostatické účinky. Byl zjištěn také průnik iontů železa, sloučenin síry, jódu aj. z peloidů do krevního oběhu (Kočárek, 2004, s. 61).

Tato léčba je vhodná u onemocnění žlučníku a chronických onemocnění dýchacích cest (Jančář, 1981, s. 52).

Kočárek (2004) dodává, že je léčba vhodná při zánětlivých, degenerativních a traumatických chorob pohybového systému a u nervových chorob.

7 Zařazení pacienta do lázeňské péče

Kapitola objasňuje zařazení pacienta do lázeňské péče, dává také přehled o indikacích a kontraindikacích lázeňské léčby.

7.1 Indikační seznam

Zařazení pacienta do lázeňské péče se řídí podle platných vyhlášek, které vydává ministerstvo zdravotnictví. Přílohou vyhlášky MZ č. 58/1997 Sb. je tzv. Indikační seznam pro lázeňskou péči. V tomto seznamu jsou uvedena lázeňská místa, indikace a kontraindikace lázeňské léčby, výčet vyšetření, které musí obsahovat návrh na lázeňskou péči aj. (Kočárek, 2004, s. 65).

Indikační seznam pro lázeňskou péči obsahuje také seznam nemocí, které jsou ovlivnitelné lázeňskou péčí (Jandová, 2009, s. 8).

Léčení v lázních je pacientovi poskytnuto na základě podání návrhu na lázeňskou péči, tento návrh zdravotní pojišťovny vyplňuje jeho ošetřující lékař. Po schválení revizním lékařem pojišťovny je možné pacienta odeslat do lázní (Kočárek, 2004, s. 65).

7.2 Indikace lázeňské péče v Luhačovicích

Kajlík (2007) uvádí indikační seznam (viz tabulka č. 3) dle vyhlášky MZ č. 58/1997 Sb. Tento indikační seznam uvádí základní onemocnění, na které se zaměřují v luhačovických lázních.

Tabulka č. 3: Indikační seznam (Kajlík, 2007).

Indikace dospělí	
I. Nemoci onkologické po ukončení léčby	
II. Nemoci oběhového ústrojí:	Funkční poruchy periferních cév.
III. Nemoci trávicího ústrojí:	1. Vleklé funkční žaludeční dyspepsie, reflux z duodena, benigní onemocnění jícnu, hiátová hernie, refluxní esofagitida. 2. Fiedová nemoc žaludku duodena, vleklé dyspepsie přetrvávající po léčbě nebo v remisi. 3. Stav po operaci žaludku duodena a jícnu. 4. Vleklé střevní poruchy s projevy maldigesce či malabsorbce, stavy po těžkých střevních infekcích, vyléčených parazitózách, dráždivý tračník, obstipace habituální či sekundární. 7. Chronická onemocnění žlučníku a žlučových cest s litiázou i bez ní, parazitózy žlučového traktu jako součást konzervativní léčby, předoperační příprava. Funkční poruchy žlučového traktu. 8. Stav po operacích

	žlučníku a žlučového traktu, po endoskopických a jiných instrumentálních zákrocích pro stenózu a litiázu žlučových cest. Stavů po extrakorporální litotrypsi.
IV. Nemoci metabolické a endokrinní:	1., 2., 3. Diabetes mellitus. 4. Obezita. 5. Hyperlipoproteinemie.
V. Netuberkulózní onemocnění dýchacích cest:	1. Stavů po operacích horních i dolních dýchacích cest. 2. Chronické záněty: chronické sinusitidy a sinobronchitidy. 3. Poškození laryngu a hlasivek i v důsledku profesionálního přetížení. 4. Alergické rýmy. 5. Stavů po zánětech plic. 6. Chronická bronchitis. 7. Obstrukční chronická bronchitis. 8. Astma bronchiale. 9. Intersticiální plicní fibrózy. 10. Následky poškození toxickými plyny, dýmy, prachy.
VII. Nemoci pohybového ústrojí:	8. Bolestivé syndromy šlach, úponů, burz podkožní tkáň, tuku a kosterních svalů, včetně postižení způsobených prací s vibrujícími nástroji a nadměrným jednostranným přetížením, mimokloubní revmatismus celkový a lokalizovaný. 12. Vertebrogenní algický syndrom funkčního i degenerativního původu, soustavně léčený.
Indikace dětí	
XXIV. Nemoci a poruchy výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí:	1. Diabetes mellitus. 2. Obezita spojená s dalšími rizikovými faktory.
XXV. Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí:	1. Recidivující katary horních cest dýchacích s oslabenou odolností. 2. Alergické rýmy prokázané alergologickým vyšetřením. 3. Bronchitis recidivující. 4. Sinobronchitis. 5. Rekonvalescence po zánětu plic opakovaném v průběhu posledních 2 let. 6. Bronchitis astmatická spastická a obstrukční. 7. Astma bronchiale. 8. Dermorespirační syndrom. 9. Stavů po operacích horních i dolních dýchacích cest. 10. Intersticiální plicní fibróza. 11. Stavů po operacích malformací hrudníku se sníženou funkcí plic.

• Kontraindikace lázeňské péče

Lázeňskou péči nelze provádět při infekčních onemocněních, bacilonosičství, TBC. Dále u nemocí, které jsou v akutním stádiu. U klinických známek oběhového selhání, maligní *arytmie*, stavů po hluboké *trombóze* do 3 měsíců po vyléčení a stavů po *tromboflebitidě* do 6 týdnů po vyléčení. Další kontraindikací jsou labilní a dekompenzovaný diabetes mellitus, často se opakující *profúzní* krvácení všeho druhu, zhoubné nádory během léčby, epilepsie v akutním stadiu, aktivní ataky nebo fáze psychóz a duševní poruchy s asociálními projevy. Samozřejmě zde patří také závislost na alkoholu a závislost na návykových látkách. Léčebné postupy nelze uplatnit ani u nemocného, který je odkázán na pomoc druhé osoby při sebeobsluze, ani při inkontinenci moče a stolice. Kontraindikace se týká také nehojících se kožních defektů, dekompenzovaná hypertenze a těhotenství (www.miramare.luhacovice.cz).

8 Ochrana minerálních vod a ostatních minerálních zdrojů

Kapitola zdůrazňuje potřebu ochrany minerálních zdrojů, aby nezanikly v důsledku lidské činnosti.

8.1 Ochranná pásma

Zdroje minerálních vod jsou v neustálém ohrožení, proto je třeba dodržovat ochranná opatření, které se týkají oblastí lidské činnosti. Jedná se především o zemědělství a lesnictví, vodní hospodářství, průmysl, důlní činnost, stavebnictví a urbanizaci (Kočárek, 2004, s. 69).

Kříž (1983) uvádí, že tato činnost člověka narušuje přírodní podmínky pro vznik a doplňování zásob podzemních vod a také změny fyzikálních nebo biologických vlastností těchto vod.

Pro ochranu minerálních vod byla vyhlášena ochranná pásma zdrojů vod. Vyhlášení a provoz těchto ochranných pásem je řízen vyhláškou Ministerstva životního prostředí České republiky, podle níž se ochranná pásma stanoví na ochranu vydatnosti, jakosti zdravotní nezávadnosti vodního zdroje. U minerálních a léčivých vod jsou ochranná pásma rozsáhlejší a také míra ochrany je přísnější než u ostatními zdrojů podzemních vod (Kočárek, 2004, s. 71).

- **Český inspektorát lázní a zřídels**

Český inspektorát lázní a zřídels je hlavním státním orgánem, který má v kompetenci ochranu přírodních léčivých zdrojů. Inspektorát je součástí Ministerstva zdravotnictví a k jeho úkolům patří vyhlášení zdrojů za léčivé zdroje, vyhlášení ochranných pásem přírodních léčivých zdrojů, vyhlášení statusu lázní a lázeňských míst a jejich registrace, vyhlášení ochranných opatření, také posuzování a usměrňování plánovaných aktivit a posledním z úkolů je evidence zdrojů minerálních vod (Kočárek, 2004, s. 72).

- **Ochrana lázeňských míst**

Ochranná pásma lázeňských míst se týkají stavebně technických opatření zaměřených k ochraně lázeňského charakteru dané lokality. Ochranná pásma jsou rozdělena na vnitřní pásmo, které zahrnuje vlastní lázeňská zařízení jako jsou např. lázeňské budovy, či odběrová místa minerálních vod. Druhým typem ochranného pásma je vnější pásmo zahrnující okolní oblast, která by neměla obsahovat provozy působící rušivě na lázeňské prostředí (Kočárek, 2004, s. 73).

MATERIÁL A METODIKA

9 Metodika výzkumu

Kapitola přináší základní informace o metodice výzkumného šetření a charakteristice výzkumného souboru.

- **Charakteristika výzkumného souboru**

Při volbě výzkumného souboru jsem postupovala na základě vhodnosti ke zvolenému tématu. Zvolila jsem si věkovou skupinu od 20 – 60 let, aby se výzkum týkal nejširší skupiny obyvatelstva, především té v produktivním věku.

Dotazníkové šetření proběhlo na přelomu roku 2011/2012 a to v měsících prosinci a lednu. Výzkumný soubor tvoří 152 respondentů.

- **Sběr dat**

Pro sběr dat jsem zvolila dotazníkovou metodu, jako způsob kladení písemných otázek a následné získání písemných odpovědí (Gavora, 2000, s. 99).

Otázky v dotazníku jsem volila polozavřené i otevřené, v nichž měli respondenti možnost se k problému více vyjádřit a uvést tak svůj názor.

- **Metodika výzkumu**

Po sestavení dotazníku jsem provedla orientační předvýzkum, abych zjistila, zda jsou jednotlivé položky dotazníku pro respondenty srozumitelné. Jednalo se o 10 respondentů, jimž byl původní dotazník rozdan a následně s nimi prodiskutován. Zjistila jsem, že některé otázky nejsou zcela jasné, a proto došlo k následnému upravení těchto položek v dotazníku. Poté již byl dotazník srozumitelný a tak již byly všechny položky vyplněny.

Dotazník obsahoval 16 položek, které obsahovaly jak faktografické údaje, tak otázky, které měly zjistit jeho vlastní názor na problematiku léčivé minerální vody Vincentky.

Délka dotazníku povídá potřebě zjistit všechny potřebné údaje a zároveň aby nebyl příliš dlouhý a neodradil respondenty (Gavora, 2000, s. 107).

Na začátku jsem zjišťovala faktografické údaje jako věk, pohlaví, věkovou skupinu apod. a poté jsem přešla k bodům týkajícím se léčivé minerální vody Vincentky. Jednalo se zejména o využití této vody respondenty, jejich spokojeností, jak vnímají propagaci této léčivé vody a jestli by vodu doporučili na základě své zkušenosti i svým známým.

Pro vyhodnocení navrácených dotazníků jsem využila čárkovací metodu.

10 Interpretace výsledků

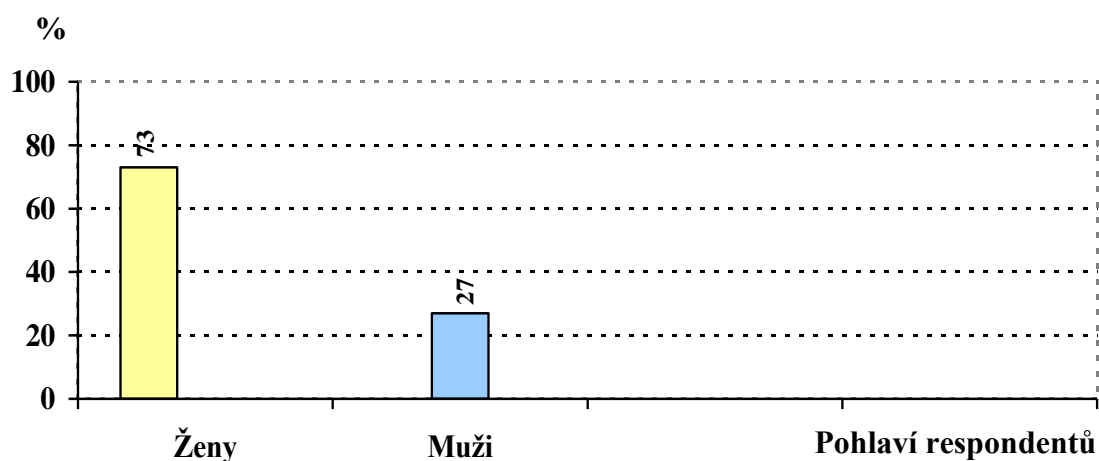
Kapitola zaměřená na interpretaci výsledků na základě výzkumného šetření, kterého se účastnilo 152 respondentů.

Otázka 1: Jaké je vaše pohlaví?

Tabulka 4: Pohlaví respondentů.

Odpovědi	N	%
Ženy	111	73
Muži	41	27
Σ	152	100

Graf 1: Pohlaví respondentů.

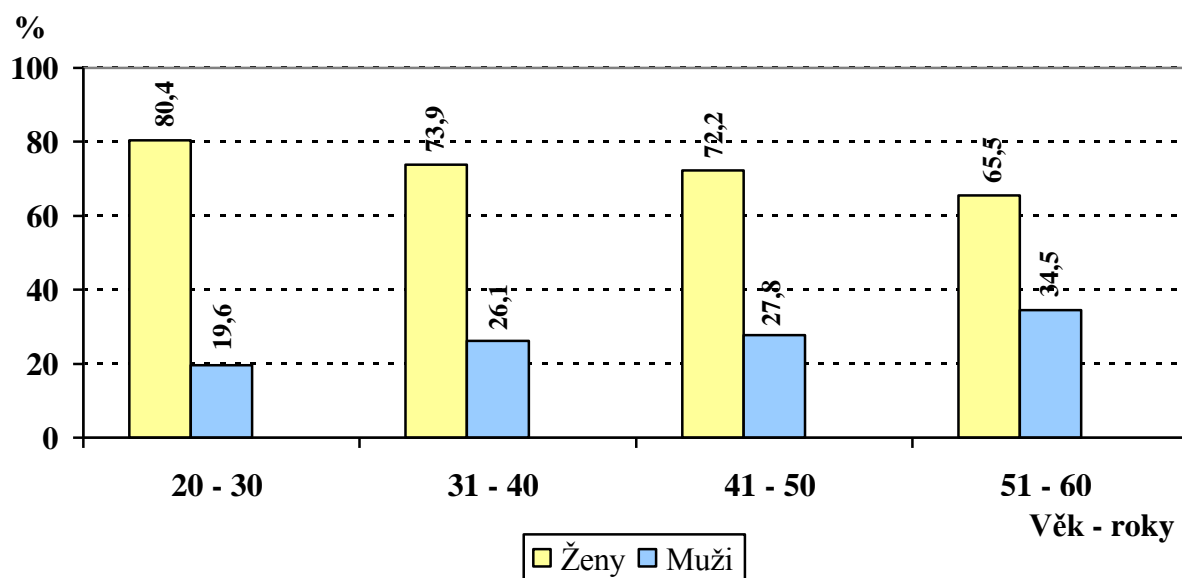
Graf znázorňuje počet mužů a žen účastnících se výzkumného šetření. Ženy tvořili největší část respondentů a to 111 (73 %) a muži pouze 41 (27 %) (viz tabulka 4, graf 1).

Otázka 2: Kolik je Vám let?

Tabulka 5: Věkové kategorie respondentů.

Odpovědi	Věk - roky							
	20 – 30		31 – 40		41 – 50		51 – 60	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Ženy	82	80,4	17	73,9	13	72,2	19	65,5
Muži	20	19,6	6	26,1	5	27,8	10	34,5
Σ	102	100	23	100	18	100	29	100

Graf 2: Věkové kategorie respondentů.

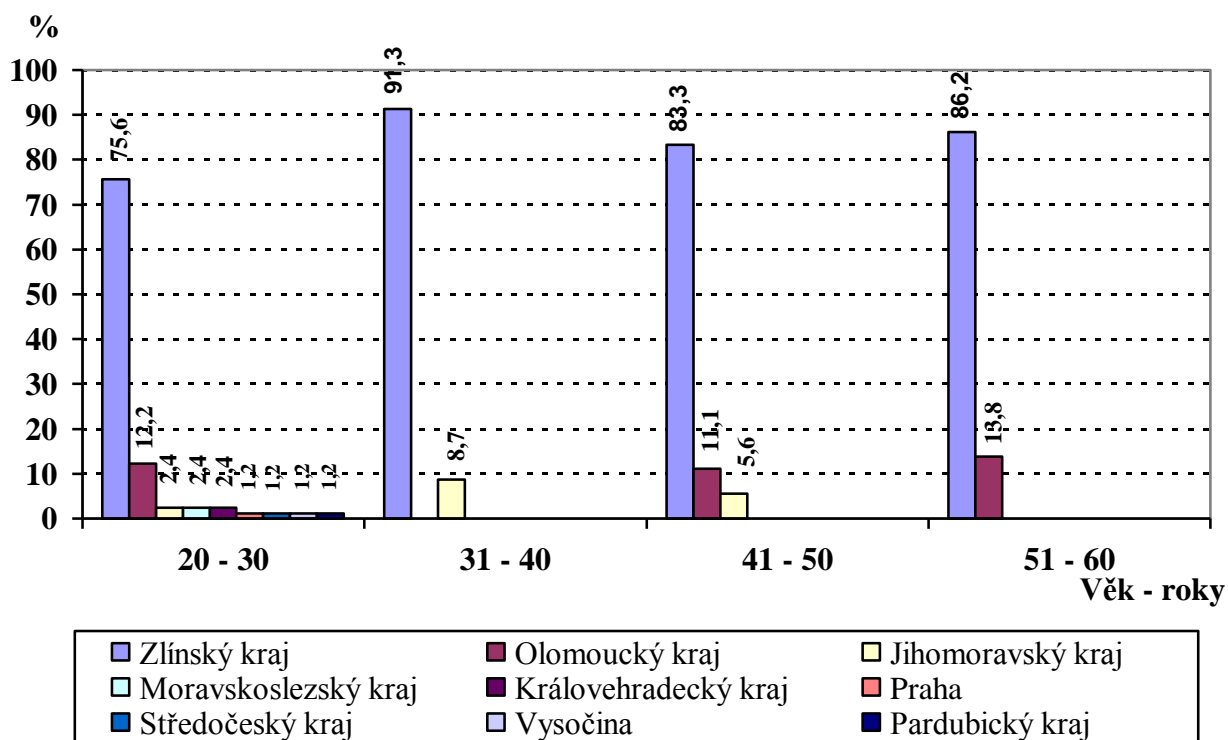
Z grafu vyplívá, že 62 (80,4 %) žen bylo ve věku 20 – 30 let, 17 (73,9 %) ve věku 31 – 40 let, 13 (72,2 %) ve věku 41 – 50 let a 19 (65,5 %) ve věku 51 – 60 let. Největší zastoupení mužů mělo věkové rozmezí od 20 – 30 let, kde odpovídalo 20 (19,6 %) mužů, 6 (26,1 %) bylo mužů ve věku 31 – 40 let, 5 (27,8 %) mužů ve věku 41 – 50 a 10 (34,5 %) mužů ve věku 51 – 60 let (viz tabulka 5, graf 2).

Otázka 3: Ze kterého kraje pocházíte?

Tabulka 6: Zastoupení respondentů z uvedených krajů.

Odpovědi	Věk – roky							
	20 – 30		31 – 40		41 – 50		51 – 60	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Zlínský kraj	62	75,6	21	91,3	15	83,3	25	86,2
Olomoucký kraj	10	12,2	0	0	2	11,1	4	13,8
Jihomoravský kraj	2	2,4	2	8,7	1	5,6	0	0
Královeský kraj	2	2,4	0	0	0	0	0	0
Moravskoslezský kraj	2	2,4	0	0	0	0	0	0
Praha	1	1,2	0	0	0	0	0	0
Středočeský kraj	1	1,2	0	0	0	0	0	0
Vysočina	1	1,2	0	0	0	0	0	0
Pardubický kraj	1	1,2	0	0	0	0	0	0
Σ	82	100	23	100	18	100	29	100

Graf 3: Zastoupení respondentů z uvedených krajů.

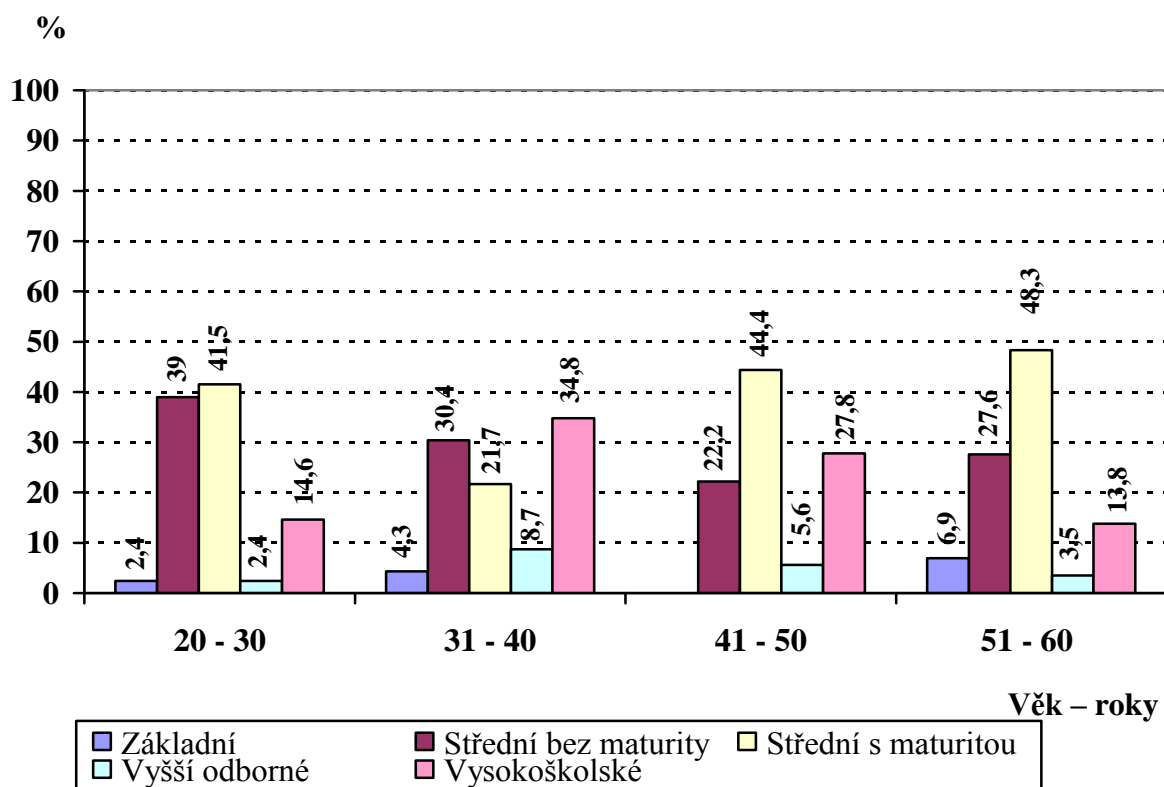
Z grafu vyplývá, že 62 (75,6 %) respondentů ve věku 20 – 30 let pocházelo ze Zlínského kraje, 10 (12,2 %) z Olomouckého, 2 (2,4 %) z Jihomoravského, Moravskoslezského, z Královeshradeckého kraje a 1 (1,2 %) z Prahy, Středočeského, Vysočiny a z Pardubického kraje. Ze Zlínského kraje bylo 21 (91,3 %) respondentů ve věku 31 – 40 let, z Jihomoravského 2 (8,7 %) respondenti. Ve věkovém rozmezí 41 – 50 bylo ze Zlínského kraje 15 (83,3 %), z Olomouckého 2 (11,1 %) a z Jihomoravského 1 (5,6 %) respondent. Ve věku 51 – 60 pocházelo ze Zlínského kraje 25 (86,3 %) respondentů, z Olomouckého 4 (13,8 %) respondenti (viz tabulka 6, graf 3).

Otázka 4: Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Tabulka 7: Dosažené nejvyšší vzdělání respondentů.

Odpovědi	Věk – roky							
	20 – 30		31 – 40		41 – 50		51 – 60	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Základní	2	2,4	1	4,3	0	0	2	6,9
Střední bez maturity	32	39	7	30,4	4	22,2	8	27,6
Střední s maturitou	34	41,5	5	21,7	8	44,4	14	48,3
Vyšší odborné	2	2,4	2	8,7	1	5,6	1	3,5
Vysokoškolské	12	14,6	8	34,8	5	27,8	4	13,8
Σ	82	100	23	100	18	100	29	100

Graf 4: Dosažené nejvyšší vzdělání respondentů.

Ve věkovém rozmezí 20 – 30 měli základní vzdělání 2 (2,4 %) respondenti, střední bez maturity mělo 32 (39 %) respondentů, střední s maturitou 34 (41,5 %), vyšší odborné 2 (2,4 %) a vysokoškolské 12 (14,6 %) respondentů. Základní vzdělání měl 1 (4,3 %) respondent ve věku 31 – 40, střední bez maturity mělo 7 (30,4 %) respondentů, střední s maturitou 5 (21,7 %), vyšší odborné 2 (8,7 %) a vysokoškolské vzdělání mělo 8 (34,8 %)

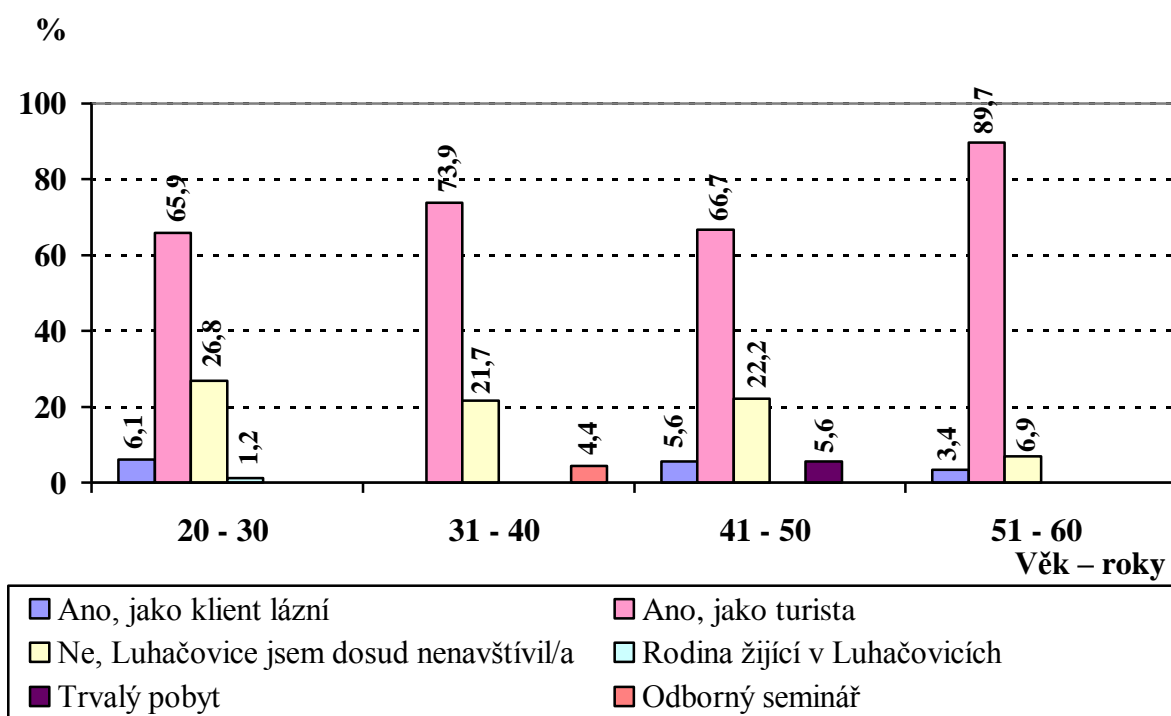
respondentů. Ve věkovém rozmezí 41 – 50 měli 4 (22,2 %) respondenti střední školu bez maturity, 8 (44,4 %) střední s maturitou, 1 (5,6 %) měl vyšší odborné vzdělání a 5 (27,8 %) respondentů dosáhlo vysokoškolského vzdělání. Základní vzdělání měli 2 (6,9 %) respondenti ve věku 51 – 60, 8 (27,6 %) střední bez maturity, 14 (48,3 %) střední s maturitou, 1 (3,5 %) vyšší odborné a 4 (13,8 %) dosáhli vysokoškolského vzdělání (viz tabulka 7, graf 4).

Otázka 5: Navštívil/a jste někdy lázeňské město Luhačovice?

Tabulka 8: Návštěvnost Luhačovic respondenty.

Odpovědi	Věk – roky							
	20 – 30		31 – 40		41 – 50		51 – 60	
	N	%	n	%	n	%	n	%
Ano, jako klient lázní	5	6,1	0	0	1	5,6	1	3,4
Ano, jako turista	54	65,9	17	73,9	12	66,7	26	89,7
Ne, Luhačovice jsem dosud nenavštívil/a	22	26,8	5	21,7	4	22,2	2	6,9
Rodina žijící v Luhačovicích	1	1,2	0	0	0	0	0	0
Trvalý pobyt	0	0	0	0	1	5,6	0	0
Odborný seminář	0	0	1	4,4	0	0	0	0
Σ	82	100	23	100	18	100	29	100

Graf 5: Návštěvnost Luhačovic respondenty.

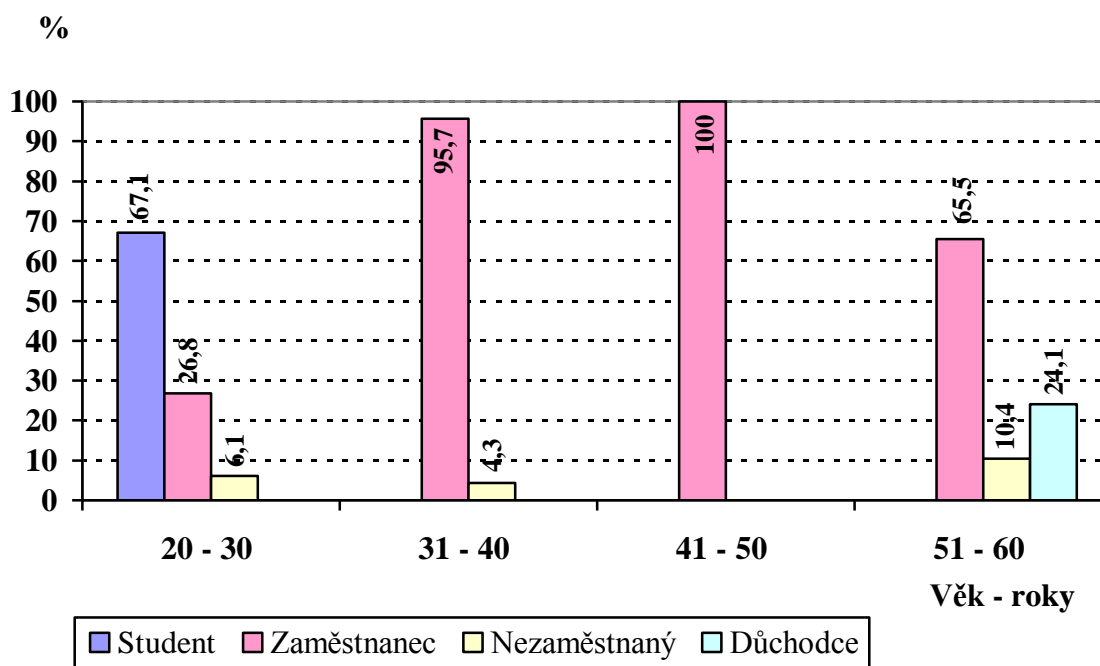
Z grafu je možné vyčíst, že 5 (6,1 %) respondentů ve věku 20 – 30 bylo klienty lázeňského města Luhačovice, 54 (65,9 %) respondentů navštívilo Luhačovické město jako turisti a pouze 22 (26,8 %) respondentů dosud Luhačovice nenavštívilo. Rodinu žijící v Luhačovicích navštěvuje 1 (1,2 %) respondent. Ve věkovém rozmezí 31 – 40 mělo možnost navštívit Luhačovice 17 (73,9 %) respondentů a pouze 5 (21,7 %) respondentů je dosud nenavštívilo. Lázeňské město Luhačovice navštívil 1 (4,4 %) respondent v rámci účasti na odborném semináři. Ve věku 41 – 50 byl 1 (5,6 %) respondent klientem lázní, 12 (66,7 %) navštívilo Luhačovice jako turisti a 4 (22,2 %) je dosud neměli možnost navštívit, 1 (5,6 %) respondent měl trvalý pobyt v Luhačovicích. Ve věkovém rozmezí 51 – 60 měl možnost být klientem lázní pouze 1 (3,4 %) respondent, 26 (89,7 %) respondentů navštívilo Luhačovice jako turisti a pouze 2 (6,9 %) ještě lázeňské město nenavštívili (viz tabulka 8, graf 5).

Otázka 6: Jaký je váš status?

Tabulka 9: Status respondentů.

Odpovědi	Věk – roky							
	20 – 30		31 – 40		41 – 50		51 – 60	
	n	%	N	%	n	%	n	%
Student	55	67,1	0	0	0	0	0	0
Zaměstnanec	22	26,8	22	95,7	18	100	19	65,5
Nezaměstnaný	5	6,1	1	4,3	0	0	3	10,4
Důchodce	0	0	0	0	0	0	7	24,1
Σ	82	100	23	100	18	100	29	100

Graf 6: Status respondentů.

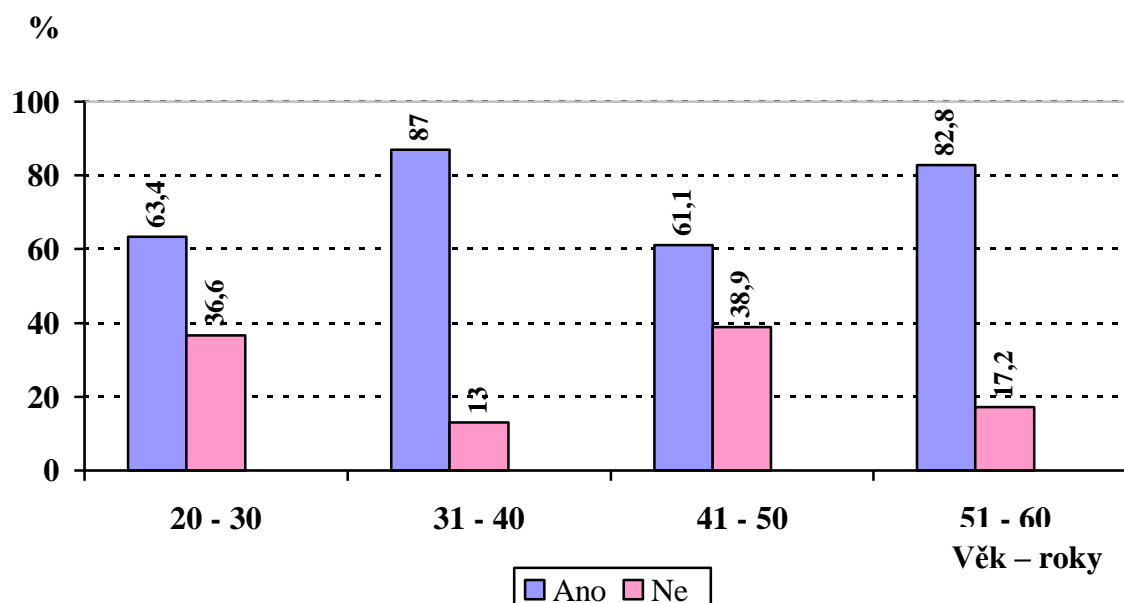
Z grafu je vidět, že 55 (67,1 %) respondentů ve věku 20 – 30 bylo studentů, 22 (26,8 %) zaměstnaných a 5 (6,1 %) nezaměstnaných. Ve věku 31 – 40 bylo 22 zaměstnaných a 1 (4,3 %) respondent byl nezaměstnaný. Zaměstnaných bylo 18 (100 %) respondentů ve věku 41 – 50. Ve věkovém rozmezí 51 – 60 bylo 19 (65,5 %) zaměstnaných, 3 (10,4 %) nezaměstnaných a 7 (24,1 %) respondentů bylo v důchodu (viz tabulka 9, graf 6).

Otázka 7: Máte zkušenost s léčivou minerální vodou Vincentka?

Tabulka 10: Zkušenost s Vincentkou.

Odpovědi	Věk – roky							
	20 – 30		31 – 40		41 – 50		51 – 60	
	N	%	N	%	N	%	n	%
Ano	52	63,4	20	87	11	61,1	24	82,8
Ne	30	36,6	3	13	7	38,9	5	17,2
Σ	82	100	23	100	18	100	29	100

Graf 7: Zkušenost s Vincentkou.

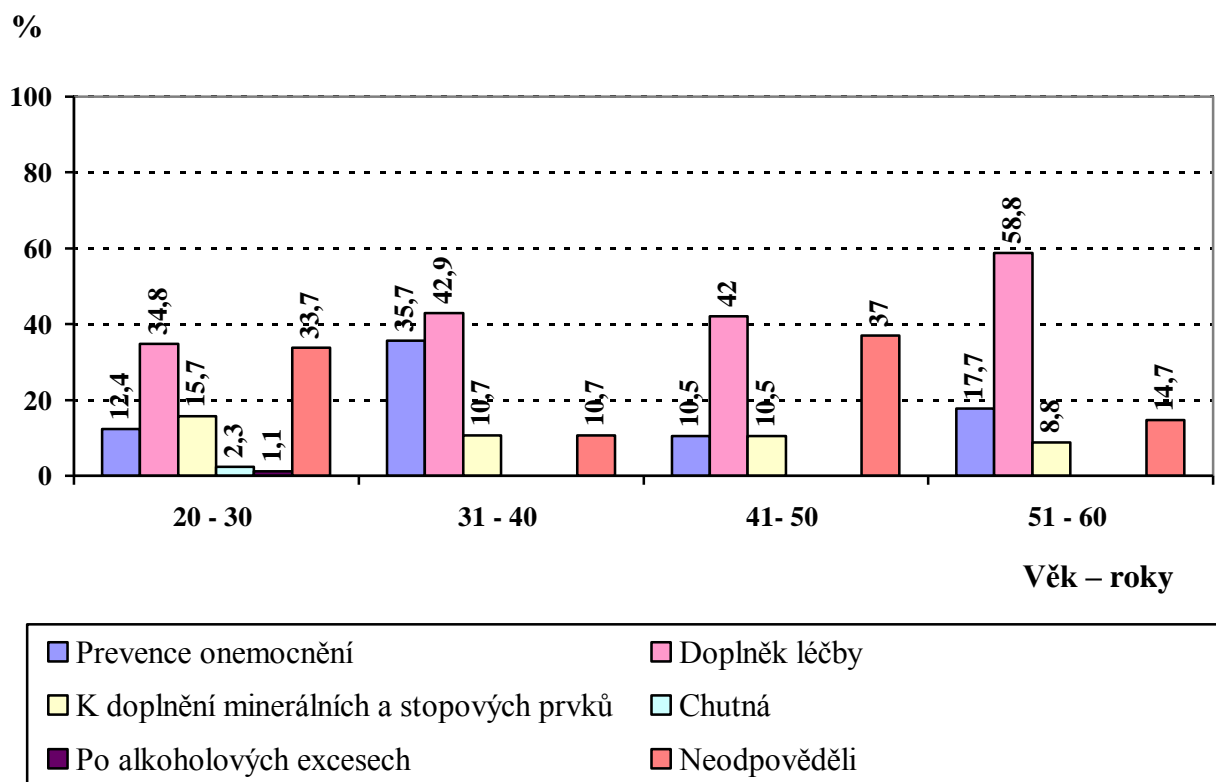
Z grafu vyplývá, že 52 (63,4 %) respondentů ve věku 20 – 30 mělo zkušenost s přírodní léčivou minerální vodou Vincentka a 30 (36,6 %) tuto zkušenost zatím nemělo. U respondentů ve věku 31 – 40 mělo zkušenost s Vincentkou 20 (87 %) respondentů a pouze 3 (13 %) ne. S touto vodou mělo zkušenosti 11 (61,1%) respondentů ve věku 41 – 50 a 7 (38,9 %) dosud Vincentku nevyzkoušelo. Ve věkovém rozmezí 51 – 60 mělo 24 (82,8 %) respondentů zkušenost a 5 (17,2 %) zkušenost s Vincentkou dosud nemělo (viz tabulka 10, graf 7).

Otázka 8: Za jakým účelem si nejčastěji Vincentku kupujete? (Možno více odpovědí)

Tabulka 11: Účel nákupu Vincentky.

Odpovědi	Věk – roky							
	20 – 30		31 – 40		41 – 50		51 – 60	
	N	%	n	%	N	%	N	%
Prevence onemocnění	11	12,4	10	35,7	2	10,5	6	17,7
Doplněk léčby	31	34,8	12	42,9	8	42	20	58,8
K doplnění minerálních a stopových prvků	14	15,7	3	10,7	2	10,5	3	8,8
Chutná	2	2,3	0	0	0	0	0	0
Po alkoholových excesech	1	1,1	0	0	0	0	0	0
Neodpověděli	30	33,7	3	10,7	7	37	5	14,7
Σ	89	100	28	100	19	100	34	100

Graf 8: Účel nákupu Vincentky.

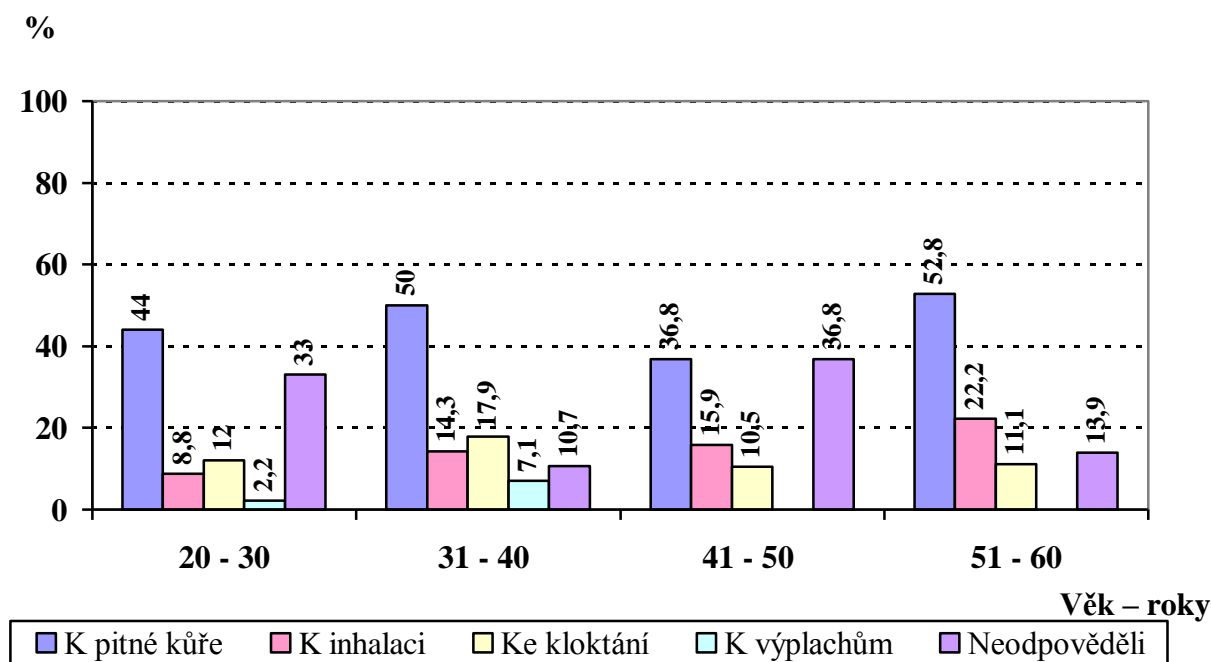
Z grafu je možné vyčíst, že 11 (12,4 %) respondentů ve věku 20 – 30 využívá přírodní léčivou minerální vodu Vincentku k prevenci onemocnění, 31 (34,8 %) jako doplněk léčby, 14 (15,7 %) k doplnění minerálních a stopových prvků, 2 (2,3 %) respondenti ji pijí proto, že jim chutná, 1 (1,1 %) po alkoholových excesech, 30 (33,7 %) respondentů neodpovědělo. Ve věku 31 – 40 uvedlo 10 (35,7 %) respondentů, že Vincentku užívají jako prevenci onemocnění, 12 (42,9 %) jako doplněk léčby a 3 (10,7 %) respondenti ji užívají jako prostředek k doplnění minerálních a stopových prvků, 3 (10,7 %) respondenti neodpověděli. Ve věku 41 – 50 užívají 2 (10,5 %) respondenti Vincentku jako prostředek k prevenci, 8 (42 %) jako doplněk léčby, 2 (10,5 %) k doplnění minerálních a stopových prvků, 7 respondentů neodpovědělo. 6 (17,7 %) respondentů ve věku 51 – 60 využívá Vincentku k prevenci onemocnění, 20 (58,8 %) jako doplněk léčby, 3 (8,8 %) k doplnění minerálních a stopových prvků, 5 (14,7 %) respondentů neodpovědělo (viz tabulka 11, graf 8).

Otázka 9: K čemu Vincentku nejčastěji používáte? (Možno více odpovědí)

Tabulka 12: Forma užívání Vincentky respondenty.

Odpovědi	Věk – roky							
	20 – 30		31 – 40		41 – 50		51 – 60	
	n	%	n	%	n	%	n	%
K pitné kúře	40	44	14	50	7	36,8	19	52,8
K inhalaci	8	8,8	4	14,3	3	15,9	8	22,2
Ke kloktání	11	12	5	17,9	2	10,5	4	11,1
K výplachům	2	2,2	2	7,1	0	0	0	0
Neodpověděli	30	33	3	10,7	7	36,8	5	13,9
Σ	91	100	28	100	19	100	36	100

Graf 9: Forma užívání Vincentky respondenty.

Z grafu vyplývá, že 40 (44 %) respondentů ve věku 20 – 30 využívá Vincentku k pitné kúře, k inhalaci 8 (8,8 %), ke kloktání 11 (12 %), k výplachům 2 (2,2 %), neodpovědělo 30 (33 %) respondentů. Ve věku 31 – 40 využívá Vincentku k pitné kúře 14 (50 %) respondentů, 4 (14,3 %) k inhalaci, 5 (17,9 %) ke kloktání, 2 (7,1 %) k výplachům a 3 (10,7 %) respondenti neodpověděli. Ve věkovém rozmezí 41 – 50 užívá Vincentku k pitné kúře 7 (36,8 %) respondentů, k inhalaci 3 (15,9 %), ke kloktání 2 (10,5 %), neodpovědělo 7 (36,8 %) respondentů.

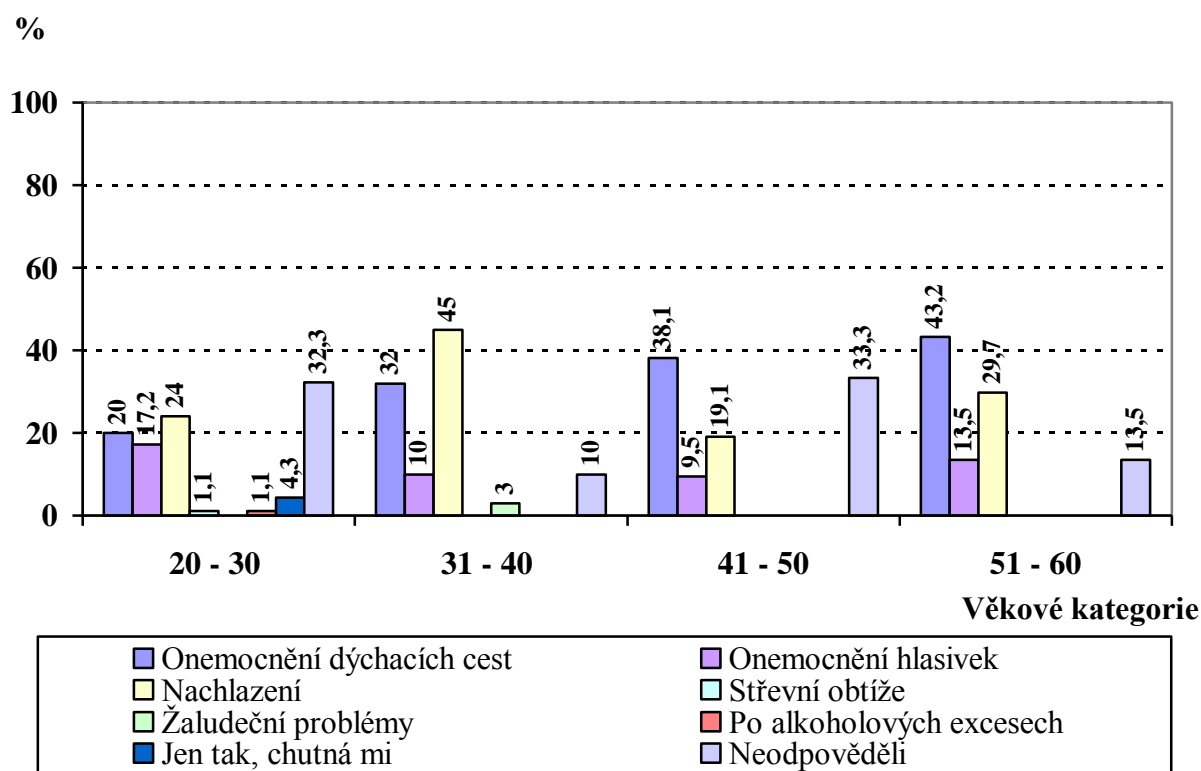
respondentů. Ve věku 51 – 60 respondentů využívá k pitné kúře Vincentku 19 (52,8 %) respondentů, k inhalaci 8 (22,2 %), ke kloktání 4 (11,1 %), neodpovědělo 5 (13,9 %) respondentů (viz tabulka 12, graf 9).

Otázka 10: Při jakých onemocněních či potížích volíte léčivou minerální vodu Vincentku? (Možno více odpovědí)

Tabulka 13: Onemocnění či potíže, při nichž respondenti volí Vincentku.

Odpovědi	Věk – roky							
	20 – 30		31 – 40		41 – 50		51 – 60	
	n	%	n	%	N	%	n	%
Onemocnění dýchacích cest	19	20	10	32	8	38,1	16	43,2
Onemocnění hlasivek	16	17,2	3	10	2	9,5	5	13,5
Nachlazení	22	24	14	45	4	19,1	11	29,7
Střevní obtíže	1	1,1	0	0	0	0	0	0
Žaludeční problémy	0	0	1	3	0	0	0	0
Po alkoholových excesech	1	1,1	0	0	0	0	0	0
Jen tak, chutná mi	4	4,3	0	0	0	0	0	0
Neodpověděli	30	32,3	3	10	7	33,3	5	13,5
Σ	93	100	31	100	21	100	37	100

Graf 10: Onemocnění či potíže, při nichž respondenti volí Vincentku.

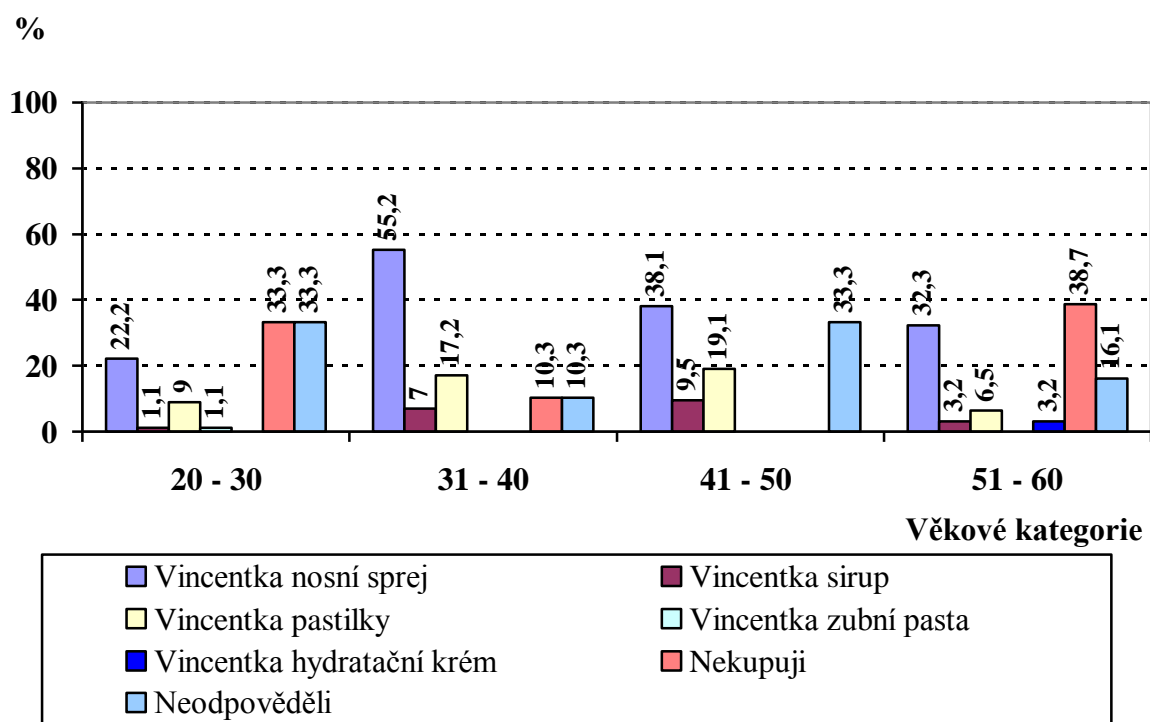
V grafu je vidět, že 19 (20 %) respondentů ve věku 20 – 30 volí Vincentku při onemocnění dýchacích cest, 16 (17,2 %) při onemocnění hlasivek, 22 (24 %) při nachlazení, 1 (1,1 %) při střevních obtížích, 1 (1,1 %) po alkoholových excesech, 4 (4,3 %) respondenti uvedli, že pijí vincentku jen tak, 30 (32,3 %) respondentů neodpovědělo. Při onemocnění dýchacích cest Vincentku užívá 10 (32 %) respondentů ve věku 31 – 40, 3 (10 %) při onemocnění hlasivek, 14 (45 %) při nachlazení, 1 (3 %) při žaludečních problémech a 3 (10 %) respondentů neodpovědělo. Při onemocnění dýchacích cest využívá Vincentku 8 (38,1 %) respondentů ve věku 41 – 50, 2 (9,5 %) při onemocnění hlasivek, 4 (19,1 %) při nachlazení, 5 (13,5 %) respondentů neodpovědělo (viz tabulka 13, graf 10).

Otázka 11: Kupujete Vincentku i v některých jiných formách? (Možno více odpovědí)

Tabulka 14: Volba jiných forem Vincentky respondenty.

Odpovědi	Věk – roky							
	20 – 30		31 – 40		41 – 50		51 – 60	
	N	%	n	%	n	%	n	%
Vincentka nosní sprej	20	22,2	16	55,2	8	38,1	10	32,3
Vincentka sirup	1	1,1	2	7	2	9,5	1	3,2
Vincentka pastilky	8	9	5	17,2	4	19,1	2	6,5
Vincentka zubní pasta	1	1,1	0	0	0	0	0	0
Vincentka hydratační krém	0	0	0	0	0	0	1	3,2
Nekupuji	30	33,3	3	10,3	0	0	12	38,7
Neodpověděli	30	33,3	3	10,3	7	33,3	5	16,1
Σ	90	100	29	100	21	100	31	100

Graf 11: Volba jiných forem Vincentky respondenty.

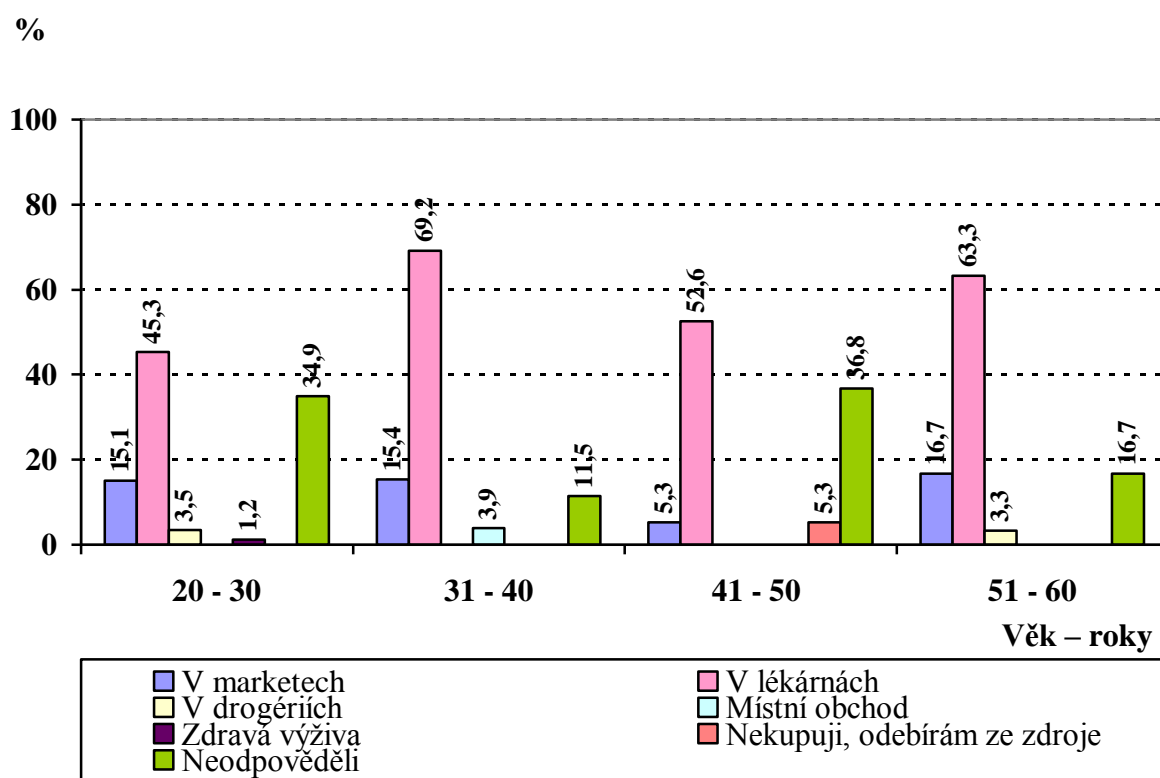
Vincentku nosní sprej volí 20 (22,2 %) respondentů ve věku 20 – 30, 1 (1,1 %) Vincentku sirup, 8 (9 %) Vincentku pastilky, 1 (1,1 %) Vincentku zubní pastu, 30 (33,3 %) respondentů uvedlo, že žádnou jinou formu nekupují, 30 (33,33 %) neodpovědělo. Vincentku nosní sprej používá 16 (55,2 %) respondentů ve věku 31 – 40, 2 (7 %) Vincentku sirup, 5 (17,2 %) Vincentku pastilky, 3 (10,3 %) jinou formu nekupuje a 3 (10,3 %) respondentů neodpovědělo. 8 (38,1 %) respondentů ve věku 41 – 50 volí Vincentku nosní sprej, 2 (9,5 %) Vincentku sirup, 4 (19,1 %) Vincentku pastilky, 7 (33,3 %) respondentů neodpovědělo. 10 (32,3 %) respondentů ve věku 51 – 60 využívá Vincentku nosní sprej, 1 (3,2 %) Vincentku sirup, 2 (6,5 %) Vincentku pastilky, 1 (3,2 %) Vincentku hydratační krém, 12 (38,7 %) respondentů ji v jiné formě nekupuje, 5 (16,1 %) neodpovědělo (viz tabulka 14, graf 11).

Otázka 12: Kde kupujete nejčastěji tyto produkty? (Možno i více odpovědí)

Tabulka 15: Prodejní místa, kde respondenti nakupují produkty Vincentka.

Odpovědi	Věk – roky							
	20 – 30		31 – 40		41 – 50		51 – 60	
	n	%	n	%	n	%	n	%
V marketech	13	15,1	4	15,4	1	5,3	5	16,7
V lékárnách	39	45,3	18	69,2	10	52,6	19	63,3
V drogériích	3	3,5	0	0	0	0	1	3,3
Místní obchod	0	0	1	3,9	0	0	0	0
Zdravá výživa	1	1,2	0	0	0	0	0	0
Nekupuji, odebírám ze zdroje	0	0	0	0	1	5,3	0	0
Neodpověděli	30	34,9	3	11,5	7	36,8	5	16,7
Σ	86	100	26	100	19	100	30	100

Graf 12: Prodejní místa, kde respondenti nakupují produkty Vincentka.

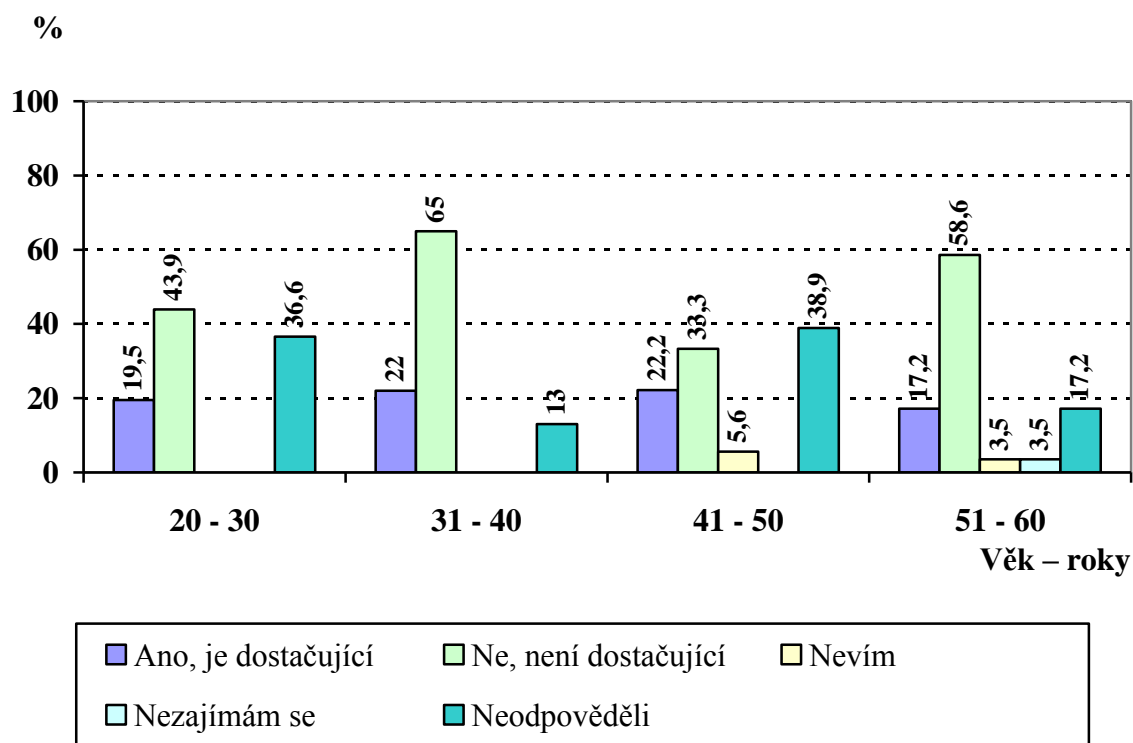
Z grafu je patrné, že 13 (15,1 %) respondentů ve věku 20 – 30 nakupuje Vincentku v marketech, 39 (45,3 %) v lékárnách, 3 (3,5 %) v drogeriích, 1 (1,2 %) ve zdravé výživě a 30 (34,9 %) respondentů neodpovědělo. V marketech Vincentku nakupují 4 (15,4 %) respondenti ve věku 31 – 40, 18 (69,2 %) v lékárnách, 1 (3,9 %) v místním obchodě a 3 (11,5 %) neodpověděli. V marketech nakupuje 1 (5,3 %) respondent ve věku 41 – 50, 10 (52,6 %) respondentů v lékárnách, 1 (5,3 %) odebírá Vincentku díky trvalému bydlišti v Luhačovicích přímo ze zdroje, 7 (36,8 %) neodpovědělo. V marketech nakupuje Vincentku 5 (16,7 %) respondentů ve věku 51 – 60, 19 (63,3 %) v lékárnách, 1 (3,3 %) v drogeriích, 5 (16,7 %) respondentů neodpovědělo (viz tabulka 15, graf 12).

Otázka 13: Myslíte si, že je propagace přírodní léčivé minerální vody Vincentky dostačující?

Tabulka 16: Názor respondentů na propagaci Vincentky.

Odpovědi	Věk – roky							
	20 – 30		31 – 40		41 – 50		51 – 60	
	n	%	n	%	n	%	N	%
Ano, je dostačující	16	19,5	5	22	4	22,2	5	17,2
Ne, není dostačující	36	43,9	15	65	6	33,3	17	58,6
Nevím	0	0	0	0	1	5,6	1	3,5
Nezajímám se	0	0	0	0	0	0	1	3,5
Neodpověděli	30	36,6	3	13	7	38,9	5	17,2
Σ	82	100	23	100	18	100	29	100

Graf 13: Názor respondentů na propagaci Vincentky.

Z grafu je patrné, že 16 (19,5 %) respondentů ve věku 20 – 30 sdílí názor, že je propagace Vincentky dostačující, 36 (43,9 %) respondentů považuje naopak propagaci za nedostačující, 30 (36,6 %) respondentů neodpovědělo. Ve věku 31 – 40 uvedlo 5 (22 %) respondentů, že je

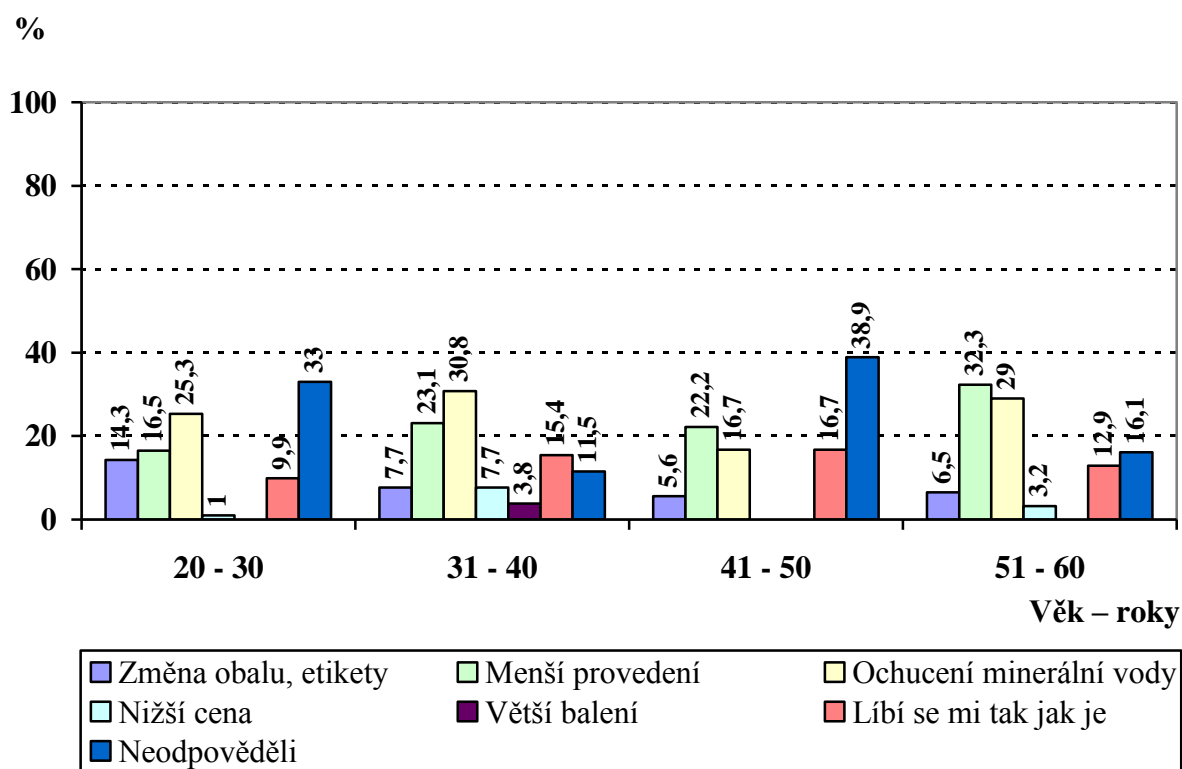
propagace dostačující, 15 (65 %) ji považuje za nedostačující, 3 (13 %) respondenti neodpověděli. Ve věku 41 – 50 uvedli 4 (22,2 %) respondenti, že považují propagaci Vincentky za dostačující, 6 (33,3 %) za nedostačující, 1 (5,6 %) nevěděl jak odpovědět a 7 (38,9 %) respondentů neodpovědělo. Ve věku 51 – 60 uvedlo 5 (17,2 %) respondentů, že považuje propagaci za dostačující, 17 (58,6 %) za nedostačující, 1 (3,5 %) respondent nevěděl, 1 (3,5 %) se nezajímá, 5 (17,2 %) neodpovědělo (viz tabulka 16, graf 13).

Otázka 14: Uvítal/a byste nějakou inovaci u minerální vody Vincentka? (Možno více odpovědí)

Tabulka 17: Návrh na inovaci Vincentky respondenty.

Odpovědi	Věk – roky							
	20 – 30		31 – 40		41 – 50		51 – 60	
	N	%	n	%	n	%	n	%
Změna obalu, etikety	13	14,3	2	7,7	1	5,6	2	6,5
Menší provedení	15	16,5	6	23,1	4	22,2	10	32,3
Ochucení minerální vody	23	25,3	8	30,8	3	16,7	9	29
Nižší cena	1	1	2	7,7	0	0	1	3,2
Větší balení	0	0	1	3,8	0	0	0	0
Líbí se mi, tak jak je	9	9,9	4	15,4	3	16,7	4	12,9
Neodpověděli	30	33	3	11,5	7	38,9	5	16,1
Σ	91	100	26	100	18	100	31	100

Graf 14: Návrh na inovaci Vincentky respondenty.

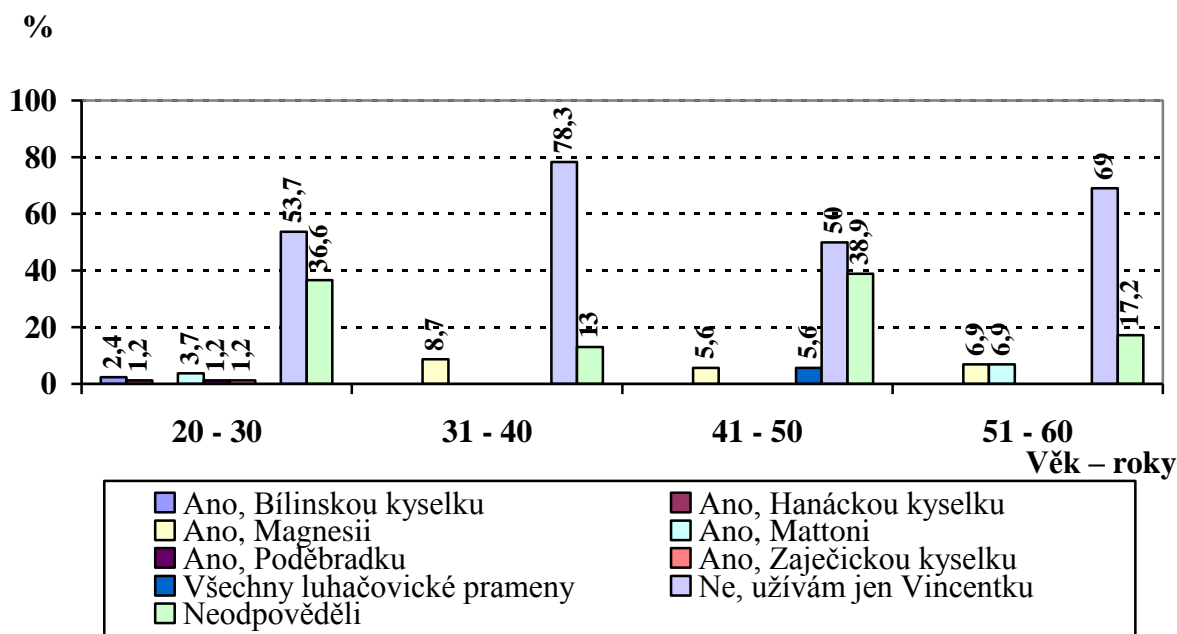
Z grafu vyplývá že, 13 (14,3 %) respondentů ve věku 20 – 30 by uvítalo změnu obalu či etikety, 15 (16,5 %) menší provedení, 23 (25,3 %) ochucení minerální vody, 1 (1 %) respondent by uvítal nižší cenu, 9 (9,9 %) respondentů by ji neměnilo a 30 (33 %) neodpovědělo. Obal či etiketu by změnili 2 (7,7 %) respondenti ve věku 31 – 40, 6 (23,1 %) respondentů by uvítalo menší provedení, 8 (30,8 %) ochucení minerální vody, 2 (7,7 %) nižší cenu, 1 (3,8 %) větší balení, 4 (15,4 %) by neměnili nic a 3 (11,5 %) neodpověděli. Změnu obalu či etikety by uvítal 1 (5,6 %) respondent ve věku 41 – 50, 4 (22,2 %) respondenti menší provedení, 3 (16,7 %) ochucení minerální vody, 3 (16,7 %) by nic neměnili a 7 respondentů neodpovědělo. Změnu obalu či etikety by uvítali 2 (6,5 %) respondenti ve věku 51 – 60, 10 (32,3 %) menší provedení, 9 (29 %) ochucení minerální vody, 1 (3,2 %) nižší cenu, 4 (12,9 %) respondentům se líbí tak jak je a 5 (16,1 %) neodpovědělo (viz tabulka 17, graf 14).

Otázka 15: Dáváte přednost jiné přírodní léčivé minerální vodě?

Tabulka 18: Volba přírodních léčivých minerálních vod respondenty.

Odpovědi	Věk – roky							
	20 – 30		31 – 40		41 – 50		51 – 60	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Ano, Magnesii	0	0	2	8,7	1	5,6	2	6,9
Ano, Mattoni	3	3,7	0	0	0	0	2	6,9
Ano, Hanáckou kyselku	1	1,2	0	0	0	0	0	0
Ano, Poděbradku	1	1,2	0	0	0	0	0	0
Ano, Bílinskou kyselku	2	2,4	0	0	0	0	0	0
Ano, Zaječickou kyselku	1	1,2	0	0	0	0	0	0
Všechny Luhačovické prameny	0	0	0	0	1	5,6	0	0
Ne, užívám jen Vincentku	44	53,7	18	78,3	9	50	20	69
Neodpověděli	30	36,6	3	13	7	38,9	5	17,2
Σ	82	100	23	100	18	100	29	100

Graf 15: Volba přírodních léčivých minerálních vod respondenty.

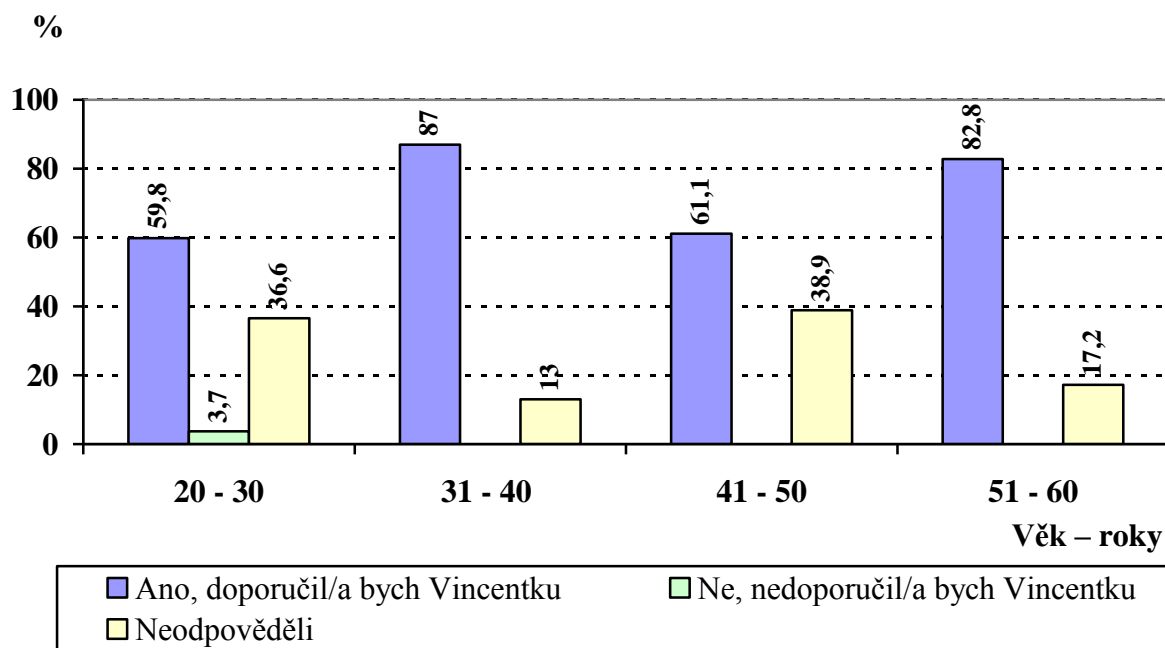
Z grafu je patrné, že 3 (3,7 %) respondenti ve věku 20 – 30 volí kromě Vincentky také Magnesii, 1 (1,2 %) Hanáckou kyselku, 1 (1,2 %) Poděbradku, 2 (2,4 %) Bílinskou kyselku, 1 (1,2 %) Zaječickou kyselku, 44 (53,7 %) užívají jen Vincentku, 30 (36,6 %) respondentů neodpovědělo. 2 (8,7 %) respondenti ve věku 31 – 40 volí Magnesii, 18 (78,3 %) volí pouze Vincentku, 3 (13 %) neodpovědělo. Magnesii volí 1 (5,6 %) respondent ve věku 41 – 50, 1 (5,6 %) užívá všechny luhačovické prameny, 9 (50 %) užívá jen Vincentku a 7 (38,9 %) neodpovědělo. Ve věku 51 – 60 volí 2 (5,6 %) respondenti Magnesii, 2 (5,6 %) Mattoni, 20 (69 %) respondentů užívá jen Vincentku a 5 (17,2 %) neodpovědělo (viz tabulka 18, graf 15).

Otázka 16: Doporučil/a byste Vincentku svým známým?

Tabulka 19: Doporučení Vincentky respondenty.

Odpovědi	Věk – roky							
	20 – 30		31 – 40		41 – 50		51 – 60	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Ano, doporučil/a bych Vincentku	49	59,8	20	87	11	61,1	24	82,8
Ne, nedoporučil/a bych Vincentku	3	3,7	0	0	0	0	0	0
Neodpověděli	30	36,6	3	13	7	38,9	5	17,2
Σ	82	100	23	100	18	100	29	100

Graf 16: Doporučení Vincentky respondenty.

Z grafu vyplývá, že 49 (59,8 %) respondentů ve věku 20 – 30 let by přírodní léčivou minerální vodu Vincentku doporučilo svým známým, 3 (3,7 %) by Vincentku nedoporučilo a 30 (36,6 %) respondentů neodpovědělo. Vincentku by doporučilo 20 (87 %) respondentů ve věku 31 – 40, 3 (13 %) respondentů neodpovědělo. Vincentku by doporučilo 11 (61,1 %) respondentů ve věku 41 – 50, 7 (38,9 %) neodpovědělo. Vincentku by doporučilo 24 (82,8 %) respondentů ve věku 51 – 60, 5 (17,2 %) respondentů neodpovědělo (viz tabulka 19, graf 16).

ZÁVĚR A DISKUSE

Diplomová práce je zaměřena na léčivé minerální vody Luhačovic, zejména na nejznámější z těchto vod přírodní léčivou minerální vodu Vincentku.

Cílem bylo zjistit rozsah užívání přírodních léčivých minerálních vod při prevenci a léčbě, se zaměřením na spokojenost klientů a jejich vnímání léčivé minerální vody Vincentka.

Teoretická část obsahuje poznatky z oblasti balneologie, balneoterapie, lázeňské péče a léčbě minerálními prameny. Tyto poznatky jsou nepostradatelné zejména pro lepší pochopení problematiky.

Ve výzkumné části jsem využila jako prostředek k získání potřebných údajů dotazníkovou metodu. Výzkumného šetření se **účastnilo 152 respondentů 111 (73 %) žen, 41 (27 %) mužů**. Respondenti byli rozděleni dle věkových rozmezí od 20 – 30, 31 – 40, 41 – 50, 51 – 60 let. Ve věkovém rozmezí 20 – 30 bylo **82 (80,4 %) žen a 20 (19,6 %) mužů**, v rozmezí 31 – 40 bylo **17 (73,9 %) žen a 6 (26,1 %) mužů**, ve věku 41 – 50 bylo **13 (72,2 %) žen a 5 (27,8%) mužů**, v posledním věkovém rozmezí 51 – 60 bylo **19 (65,5 %) žen a 10 (34,5 %) mužů**.

Prvním z dílčích cílů bylo **zjistit, které skupiny zákazníků volí více tuto alternativu léčby**. Jednalo se především zjištění spojení věku, dosaženého vzdělání a postavení respondentů, a jejich volbou Vincentky jako alternativy.

V nejvyšším dosaženém vzdělání u respondentů byly zastoupeny všechny stupně vzdělání. Za překvapující považuji počet **5 (3,3 %) respondentů se základním vzděláním, středního vzdělání bez maturity dosáhlo 51 (33,6 %) respondentů, středního s maturitou 61 (40,1 %), vyššího odborného vzdělání dosáhlo 6 (3,9 %) a vysokoškolského 29 (19,1 %) respondentů**.

Co se týče současného statusu dotazovaných respondentů **55 (67 %) bylo studentů ve věkovém rozmezí 20 – 30, zaměstnanců 22 (26,8 %), nezaměstnaných 5 (6,1 %)**. Ve věkovém rozmezí **31 – 40 bylo zaměstnaných 22 (95,7 %) a 1 (4,3 %) nezaměstnaný**. Ve věku **41 – 50 bylo 18 (100 %) zaměstnaných**. Ve věku **51 – 60 bylo 19 (65,5 %) zaměstnaných, 3 (10,4 %) nezaměstnaných a 7 (24,1 %) důchodců**.

Cílem bylo také **zjistit, zda ovlivňuje zákaznicky geografická blízkost Luhačovic ke koupi Vincentky.**

Na základě vyhodnocení výsledků výzkumného šetření, bylo zjištěno, že nejvíce tedy **123 (80,0 %)** respondentů, kteří se podíleli na výzkumném šetření, pocházelo ze Zlínského kraje. Z Olomouckého pak pouze **16 (10,5 %)** respondentů, z Jihomoravského a z Královohradeckého **2 (1,3 %)** respondenti, z Moravskoslezského, Prahy, Středočeského, Vysočiny a Pardubického kraje pocházel vždy **1 (0,7 %)** respondent.

Zkušenost s léčivou minerální vodou Vincentkou mělo **107 (70,4 %)** respondentů a **45 (29,6 %)** respondentů s Vincentkou dosud zkušenost nemělo.

Konkrétně tedy bylo **92 (74,8 %)** respondentů, kteří pocházeli ze Zlínského kraje a měli zkušenost s Vincentkou a **31 (25,2 %)** respondentů pocházejících sice ze Zlína, ale dosud zkušenost s Vincentkou neměli.

S tímto cílem souvisí také otázka, zda dotázaní respondenti navštívili již někdy lázeňské město Luhačovice. Nejvíce a to **109 (71,7 %)** respondentů navštívilo lázeňské město Luhačovice jako turisté, **7 (4,6 %)** jako klienti lázní, **1 (0,7 %)** respondent má trvalý pobyt v Luhačovicích, **1 (0,7 %)** má v Luhačovicích rodinu, **1 (0,7 %)** navštívil Luhačovice v rámci účasti na odborném semináři a **33 (21,7 %)** respondentů Luhačovice dosud nenavštívilo.

Dalším z dílčích cílů bylo zjistit, **k jakým účelům nejčastěji léčivou minerální vodu respondenti užívají.** Z výzkumu vyplývá, že jako doplněk léčby využívá Vincentku **71 (56,8 %)** respondentů, **29 (23,2 %)** jako prevenci onemocnění, **22 (17,6 %)** k doplnění minerálních a stopových prvků, **2 (1,6 %)** respondenti volí Vincentku především proto, že jim chutná a **1 (0,8 %)** respondent volí Vincentku po alkoholových excesech.

K výsledkům dospěla také **Krejčová (2011)**, která uvádí, že nejvíce dotázaných tedy **78,2%** respondentů, užívá Vincentku jako doprovodnou léčbu. Jako prostředek k prevenci onemocnění **12,4%** respondentů, **3,5%** jako doplněk stravy, **3,5%** respondentům chutná, **1,8%** respondentů ji užívá po alkoholových excesech a **0,6%** po sauně.

Nejčastější formou užívání Vincentky je pitná kúra jak uvedlo **80 (62 %)** respondentů, **23 (17,8 %)** k inhalaci, **22 (17,1 %)** ke kloktání, **4 (3,1 %)** k výplachům.

Dotazníkové šetření prokázalo, že **53 (38,7 %)** respondentů vyhledává Vincentku zejména při onemocnění dýchacích cest, **51 (37,2 %)** při nachlazení, **26 (19 %)** při onemocnění hlasivek, **4 (2,9 %)** respondenti uvedli, že Vincentku volí pouze z toho důvodu, že jim chutná. Při střevních obtížích volí Vincentku **1 (0,7 %)** respondent, **1 (0,7 %)** při žaludečních problémech, **1 (0,7 %)** po alkoholových excesech.

Na základě dodatečného výzkumu prováděného v lékárnách mohu potvrdit, že lékárníci nejčastěji doporučují Vincentku při nachlazení, při onemocnění hlasivek a při bolestech v krku.

Dále mne zajímalo, zda klienti **znají i jiné produkty Vincentka**. **54 (43,9 %)** respondentů užívá Vincentku nosní sprej, **19 (15,4 %)** Vincentku pastilky, **6 (4,9 %)** Vincentku sirup, **1 (0,8 %)** Vincentku zubní pastu, **1 (0,8 %)** Vincentku hydratační krém a **42 (34,1 %)** respondentů neužívá jinou formu Vincentky.

V lékárnách je kromě léčivé minerální vody Vincentka velký zájem o pastilky a nosní sprej.

Zajímalo mě, zda klienti **dávají přednost lékárnám nebo marketům**. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že **86 (74,1 %)** respondentů nejčastěji nakupují v lékárnách, **23 (19,8 %)** v marketech, **4 (3,4 %)** respondenti kupují Vincentku v drogeriích, **1 (0,9%)** respondent nakupuje v místním obchodě, **1 (0,9 %)** ve zdravé výživě a **1 (0,9 %)** respondent má možnost díky trvalému bydlišti v Luhačovicích odebírat Vincentku přímo ze zdroje.

Krejčová (2001) uvádí, že **56%** respondentů nakupují Vincentku v lékárně, **25%** v lékárně i v obchodě a **19%** respondentů jen v obchodě.

Po srovnání lze říci, že lékárna je nejoblíbenějším místem, kde respondenti nejčastěji kupují léčivou minerální vodu Vincentku.

Na to, zda respondent zvolí Vincentku, má velký vliv propagace. Cílem bylo proto **zjistit, jak hodnotí respondenti propagaci léčivé minerální vody Vincentka**. Za dostačující považuje propagaci Vincentky **30 (28 %)** respondentů, **74 (69,2 %)** respondentů za nedostačující, **2 (1,9 %)** neví a **1 (0,9 %)** respondent se nezajímá.

Nejčastějším důvodem proč si respondenti myslí, že je propagace Vincentky nedostatečná je: žádná či slabá reklama, není vidět a ani slyšet.

Respondenti, kteří považují propagaci za dostačující, uváděli především argumenty jako: hodně lidí o Vincentce ví a zná ji, lékaři i lékárníci Vincentku doporučují.

Za velmi překvapující považují absenci letáků či jiných propagačních materiálů v lékárnách.

V další části dotazníkového šetření bylo dílčím cílem **zjistit, jaké změny by respondenti u léčivé minerální vody Vincentky uvítali**. Změnu obalu či etikety by uvítalo **18 (14,8 %)** respondentů, **35 (28,7 %)** menší provedení, **43 (35,2 %)** ochucení minerální vody, **5 (4,1 %)** nižší cenu, **1 (0,8 %)** respondent by uvítal naopak větší balení, **20 (16,4 %)** respondentů hodnotí stávající Vincentku velmi kladně a žádnou změnu nechtějí „Vincentka se jim líbí tak jak je.“

K podobným výsledkům dospěla také **Krejčová (2011)**, která uvádí, že nespokojenost s chutí je nejčastější. Negativně se k chuti Vincentky vyjádřilo **26%** respondentů. Nejčastěji ve věkovém rozmezí 15 – 30.

Pro hlubší vhled do problematiky jsem zjišťovala v lékárnách, zda někdy zákazník hodnotí Vincentku negativně. Za nejčastější problém klienti považovali vysokou cenu a chuť Vincentky.

V dotazníkovém šetření jsem se zajímala také o to, zda **klienti znají a užívají jiné léčivé minerální vody**. Na základě vyhodnocení dotazníků vyšlo najevo, že **5 (4,7 %)** respondentů užívají Magnesii, **5 (4,7 %)** Mattoni, **1 (0,9 %)** respondent užívá Hanáckou kyselku, **1 (0,9 %)** Poděbradku, což ovšem nejsou léčivé minerální vody silně mineralizované. Bílinskou kyselku užívají **2 (1,9 %)** respondenti, **1 (0,9 %)** Zaječickou, **1 (0,9 %)** respondent díky trvalému bydlišti v Luhačovicích užívá všechny luhačovické prameny a největší část **91 (85 %)** dotázaných respondentů užívá pouze Vincentku.

Posledním cílem bylo **zjistit, spokojenost zákazníků při používání léčivé minerální vody Vincentky**, a zda ji doporučili svým známým. Vincentku by doporučilo **104 (97,2 %)** respondentů, protože jsou spokojeni. Vincentku by nedoporučili jen **3 (2,8 %)** respondenti.

SOUHRN

Tématem diplomové práce byla „Léčivá síla vody“. Práci jsem zaměřila na přírodní léčivé prameny v Luhačovicích. Především na nejznámější vodu Luhačovic – Vincentku.

Cílem bylo zjistit rozsah užívání přírodních léčivých minerálních vod při prevenci a léčbě, se zaměřením na spokojenost klientů a jejich vnímání léčivé minerální vody Vincentka.

Výzkumného šetření se **účastnilo 152 respondentů**. Nejvíce respondentů pocházelo ze Zlínského a Olomouckého kraje.

Z výzkumu vyplývá, že Vincentka je jedinečná přírodní léčivá minerální voda. Svým složením pomáhá zejména při onemocnění dýchacích cest a hlasivek. Respondenti volí Vincentku především jako doprovodnou léčbu těchto onemocnění formou pitné kúry či inhalace.

Respondenti nejčastěji Vincentku nakupují v lékárnách, kde mají možnost zvolit i jinou formu Vincentky. Za nejoblíbenější považují Vincentku ve formě nosního spreje či pastilek.

Většina respondentů účastnících se výzkumného šetření by uvítala masivnější propagaci Vincentky, aby byla více vidět a slyšet.

Přes zjevnou spokojenost s Vincentkou 0,7 litru, by velká část respondentů uvítala ochucení minerální vody a menší provedení. I přes tyto maličkosti je Vincentka nejoblíbenější léčivou minerální vodou a respondenti by neváhali s jejím doporučením známým či přátelům.

Léčivá minerální voda je spojena s lázeňským městem Luhačovice, které měla možnost navštívit většina respondentů.

LITERATURA

1. CAPKO, Ján. *Základy fyziatrické léčby*. Praha: Grada, 1998. 396 s. ISBN 80-7169-341-3.
2. DLOUHÁ, Renáta. *Výživa: přehled základní problematiky*. Praha: Karolinum, 1998. 215 s. ISBN 80-7184-757-7.
3. GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000. 207 s. ISBN 80-85931-79-6.
4. GIRGEL, M., HRABEC, J. a ŠNAJDARA, P. *Minerální prameny Zlínského kraje*. Zlín: Zlínský kraj, 2008. 116 s.
5. GROFOVÁ, Zuzana. *Nutriční podpora: praktický rádce pro sestry*. Praha: Grada, 2007. 237 s. ISBN 978-80-247-1868-2.
6. HAVLÍK, Bořivoj. *Pijeme zdravě?* Praha: Sdružení českých spotřebitelů, 2006. 32 s. ISBN 80-239-7677-X.
7. JANČÁŘ, Antonín. *Luhačovice*. Praha: Olympia, 1981. 117 s.
8. JANDOVÁ, Dobroslava. *Balneologie*. Praha: Grada, 2009. 424 s. ISBN 978-80-247-2820-9.
9. JANOŠKA, Martin. *Minerální prameny v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Praha: Academia, 2011. 495 s. ISBN 978-80-200-1615-7.
10. KAJLÍK, Vladimír, et al. *České lázně a lázeňství*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2007. 218 s. ISBN 978-80-239-9330-1.
11. KNOP, Karel. *Lázeňství: Ekonomika a management*. Praha: Grada, 1999. 231 s. ISBN 80-7169-717-6.
12. KOČÁREK, Eduard. *Vědy o zemi a medicína*. Praha: Karolinum, 2004. 96 s. ISBN 80-246-0791-3.
13. KOMAČEKOVÁ, Dagmara, et al. *Fyzikální terapie*. Martin: Osveta, 2. vydání, 2006. 363 s. ISBN 80-8063-230-8.
14. KREJČOVÁ, Hana. *Strategie rozvoje firmy*. Brno, 2011. Diplomová práce. Masarykova univerzita.
15. KRŽÍŽ, Hubert. *Hydrogeologie podzemních vod*. Praha: Academia, 1983. 289 s.
16. KUNOVÁ, Václava. *Zdravá výživa*. Praha: Grada, 2004. 136 s. ISBN 80-247-0736-5.
17. MOUREK, Jindřich. *Fyziologie: Učebnice pro studenty zdravotnických oborů*. Praha: Grada, 2005. 208 s. ISBN 80-247-1190-7.

18. PODĚBRADSKÝ, J., VAŘEKA, I. *Fyzikální terapie I*. Praha: Grada, 1998. 264 s. ISBN 80-7169-661-7.
19. PODĚBRADSKÝ, J., VAŘEKA, I. *Fyzikální terapie II*. Praha: Grada, 1998. 176 s. ISBN 80-7169-661-7.
20. SVITKOVSKAJA, L. *Léčba chladem: voda, vzduch, kryoterapie*. Bratislava: Eugenika, 2009. 261 s. ISBN 978-80-8100-136-9.
21. ŠKAPÍK, Miroslav, et al. *Využití balneoterapie ve vnitřním lékařství*. Praha: Grada, 1994. 152 s. ISBN 80-7169-130-5.
22. VOKURKA, M., HUGO, J. *Praktický slovník medicíny*. Praha: Maxdorf, 2011. 519 s. ISBN 978-80-7345-262-9.
23. ZADÁK, Zdeněk. *Výživa v intenzivní péči*. Praha: Grada, 2002. 487 s. ISBN 80-247-0320-3.

INTERNETOVÉ ZDROJE

1. Luhačovice. [online]. [cit. 2011-12-02]. Dostupné z: <http://www.luhacovice.cz/wcd/download/luhacovice_cj1.pdf>.
2. Luhačovice. [online]. [cit. 2011-12-02]. Dostupné z: <http://www.luhacovice.cz/wcd/download/luhacovice_brozura_cj.pdf>.
3. Historie minerálních pramenů. [online]. [cit. 2011-12-20]. Dostupné z: <<http://www.luhacovice.cz/1685-minulost-pramenu>>.
4. Luhačovice: Základní informace. [online]. [cit. 2011-01-12]. Dostupné z: <<http://www.luhacovice.cz/1615-zakladni-informace>>.
5. Luhačovice. [online]. [cit. 2012-01-17]. Dostupné z: <<http://www.luhacovice.cz/wcd/download/luhacovicke-mineralni-prameny.pdf>>.
6. Přírodní léčivé prameny. [online]. [cit. 2012-01-22]. Dostupné z: <<http://www.lazneluhacovice.cz/cz/lecive-prameny-luhacovice.php>>.
7. Luhačovice: Historie města a lázní. [online]. [cit. 2012-01-22]. Dostupné z: <<http://www.luhacovice.cz/1614-historie-mesta-a-lazni>>.
8. Luhačovice: Plnírna Vincentky. [online]. [cit. 2012-02-22]. Dostupné z: <<http://www.luhacovice.cz/2028-plnirna-vincentky>>.
9. Vincentka: Vincentka 0,7l. [online]. [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: <<http://www.vincentka.cz/cs/produkty/vincentka-07l>>.
10. Vincentka: Vincentka nosní sprej standard. [online]. [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: <<http://www.vincentka.cz/cs/produkty/vincentka-nosni-sprej-standard>>.
11. Vincentka: Vincentka nosní sprej junior. [online]. [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: <<http://www.vincentka.cz/cs/produkty/vincentka-nosni-sprej-junior>>.
12. Vincentka: Vincentka sirup. [online]. [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: <<http://www.vincentka.cz/cs/produkty/vincentka-sirup>>.
13. Vincentka: Vincentka pastilky. [online]. [cit. 2012-03-04]. Dostupné z: <<http://www.vincentka.cz/cs/produkty/vincentka-pastilky>>.
14. Vincentka: Vincentka koncentrát. [online]. [cit. 2012-03-04]. Dostupné z: <<http://www.vincentka.cz/cs/produkty/vincentka-koncentrat>>.
15. Vincentka: Vincentka zubní pasta. [online]. [cit. 2012-03-04]. Dostupné z: <<http://www.vincentka.cz/cs/produkty/vincentka-zubni-pasta>>.
16. Vincentka: Vincentka hydratační krém. [online]. [cit. 2012-03-04]. Dostupné z: <<http://www.vincentka.cz/cs/produkty/vincentka-hydratacni-krem>>.

17. Vincentka: Vincentka hydratační sprej. [online]. [cit. 2012-03-04]. Dostupné z: <<http://www.vincentka.cz/cs/produkty/vincentka-hydratacni-sprej>>.
18. Mudr. Farntišek Veselý. PETRÁKOVÁ. *Luhačovice* [online]. [cit. 2012-03-05]. Dostupné z: <<http://www.luhacovice.cz/2004-mudr-frantisek-vesely>>.
19. Leoš Janáček. [online]. [cit. 2012-03-05]. Dostupné z: <<http://www.luhacovice.cz/2010-leos-janacek-1854-1928>>.
20. František Kožík. [online]. [cit. 2012-03-05]. Dostupné z: <<http://www.luhacovice.cz/3783-frantisek-kozik-1909-1997>>.
21. Léčebné procedury. [online]. [cit. 2012-03-06]. Dostupné z: <http://www.lazneluhacovice.cz/cz/lazenske_procedury.php>.
22. Přírodní zdroje. [online]. [cit. 2012-03-10]. Dostupné z: <<http://www.moje-lazne.cz/prirodni-lecive-zdroje/>>.
23. Kontraindikace lázeňské léčby. [online]. [cit. 2012-03-17]. Dostupné z: <<http://www.miramare.luhacovice.cz/page/72470.kontraindikace-lazenske-lecby/>>.
24. Vincentka: Vincentka nasalis. [online]. [cit. 2012-04-02]. Dostupné z: <<http://www.vincentka.cz/cs/produkty/vincentka-nasalis>>.
25. Inhalátory. [online]. [cit. 2012-05-02]. Dostupné z: <<http://boneco.prirodni-leciva.cz/ultrazvukovy-inhalator-compact-3060/d-41904/>>.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č.1 – Slovníček pojmů

Příloha č. 2 – Dotazník na téma „Léčivá síla vody“

Příloha č. 1: Slovníček pojmů

ANS – autonomní nervový systém.

Arterioskleróza – tvrdnutí tepen, jejíž nejčastější příčinou je ateroskleróza.

Arytmie – jedná se o poruchu srdečního rytmu, které je způsobené postižením.

Astma – onemocnění charakterizované záchvatovou dušností, která je důsledkem náhlého zúžení průdušek.

Benigní – nezhoubný.

Bronchitida – zánět průdušek.

Bronchodilatancia – léky, které napomáhají k rozšíření průdušek.

Ciliární – týká se řas.

Dekompenzace – selhání mechanismů, které slouží k udržení určité choroby v přijatelné úrovni.

Dermorespirační syndrom – jedná se o výskyt průduškového astmatu spolu s ekzémem.

Diabetes melitus – cukrovka či úplavice cukrová. Onemocnění, které je způsobené nedostatkem inzulínu nebo jeho malou účinností. Dochází proto ke špatnému využití glukózy v organismu. Glukóza se dostává do buněk v nedostatečné míře, hromadí se v krvi a následně se dostává do moči. S nedostatek inzulínu souvisejí také poruchy metabolismu tuků a bílkovin. Hlavními příznaky jsou: žízeň a časté močení.

Diuréza – množství definitivní moči, která je vytvořena za jeden den. Činí v průměru 1,5 litru za den.

Duodenum – dvanáctník je počáteční a nejkratší část tenkého střeva.

Dyspepsie – označuje řadu trávicích obtíží, vyskytujících se v různé kombinaci se spoustou příčin.

Endoskopie – jedná se o metodu, která umožňuje prohlédnutí vnitřních tělesných dutin či dutých orgánů.

Esofagitida (ezofagitida) – zánět jícnu vznikající následkem zpětného pronikání kyselého žaludečního obsahu zpět do jícnu.

Epitel – výstelka vnitřních dutých orgánů a krycí tkáň pokrývající zevní povrch těla.

Expektorancia – léky usnadňující vykašlávání hlenu usazeného v dýchacích cestách.

Fibróza – dochází ke zmnožení vaziva v určitém orgánu a to na úkor funkční tkáň, což vede ke ztuhnutí orgánu a tím k narušení jeho funkce.

Gastrointestinální – související s žaludkem a střevy.

GIT – gastrointestinální trakt – trávicí ústrojí.

Habituální – opakující se, často ze stejné příčiny.

Humorální – týkající se tekutiny, tedy látek v rozpuštěných v tekutině.

Hypertenze – vysoký tlak.

Infekt – infekce. Jedná se zejména o infekci místně ohraničenou, prvotní infekci.

Intersticiium – jedná se o vmezeřenou tkáň orgánu, která je tvořena řídkým vazivem.

Irigace – výplach dutých orgánů např. dásní.

Ischemická choroba srdeční – onemocnění srdce. Dochází k zúžení koronárních tepen a v důsledku je nedostatečně prokrven srdeční sval.

Katar – povrchový zánět sliznic, který je provázen tvorbou sekretu. Nejčastěji postihuje horní cesty dýchací, nebo spojivky.

Kardiovaskulární – týkající se srdce a cév.

Klyzma – klystýr. Nálev tekutiny do konečníku a tlustého střeva pro jeho vyčištění, při dlouhodobé zácpě či k podávání léků u střevních zánětů.

Kolika – bolest v oblasti břicha s typickým vlnovitým průběhem kolísání intenzity bolesti. Tuto bolest nelze přesně lokalizovat.

Laváž – výplach tělesné dutiny.

Laryng – hrtan.

Litiáza – tvorba kamenů ve vnitřních orgánech.

Litotrypsie – jedná se o drcení kamínků a to nejčastěji močových v močovodech.

Malabsorbce – špatné vstřebávání.

Maldigesce – jedná se o poruchu trávení způsobenou poruchou různých orgánů trávicího ústrojí.

Mukolytika – léky zředňující hlen usazený v dýchacích cestách.

Obstipace – zácpa.

Obstrukce – překážka, která zamezuje či ztěžuje průchodnost dutým orgánem.

Pankreas – slinivka břišní. Žláza s vnitřní i vnější sekrecí, která je uložena za žaludkem. Produkuje trávicí šťávy nezbytné pro správné trávení cukrů, tuků a bílkovin.

Peristaltika – pohyby trávicího systému sloužící k posunování jeho obsahu.

Profúzní – mohutné, hojné např. krvácení, pocení.

Reflux – zpětný tok tekutiny

Respirace – dýchání. Jedná se o proces výměny kyslíku a oxidu uhličitého mezi organismem a vnějším prostředím.

Revmatismus – onemocnění pohybového systému.

Sinusitida – jedná se o zánět vedlejších nosních dutin způsobený nejčastěji bakteriální infekcí.

Sinobronchitida – výskyt chronické sinusitidy společně s opakovanými záněty průdušek.

Spasmus – svalová křeč.

Stenóza – abnormální zúžení otvoru, orgánu nebo vyústění.

Tromboflebitida – povrchový zánět žil, který se projevuje bolestivostí.

Trombóza – jedná se o srážení krve v cévách. Důsledkem srážení krve v tepnách dochází k nedokrevnosti dané oblasti, v žilách zhoršuje následně odtok krve.

Urologie – lékařský chirurgický obor. Zabývá se nemocemi močového systému, mužskými pohlavními orgány a jejich léčbou.

Vertebrogenní alogický syndrom – jedná se o velmi bolestné onemocnění páteře, které provází poruchy kloubů, vazů, meziobratlových plotének a okolních svalů.

Příloha č. 2: Dotazník na téma „Léčivá síla vody“

Dobrý den,

jmenuji se Lenka Janotková a jsem studentkou Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Tématem mé diplomové práce je „**Léčivá síla vody.**“ Zaměřená na léčivé minerální vody.

Tímto si Vás dovoluji požádat o vyplnění krátkého anonymního dotazníku pro účely výzkumu k této diplomové práci. Prosím o pravdivé vyplnění jednotlivých otázek podle Vašich zkušeností a přesvědčení. Odpovědi zakroužkujte, nebo podtrhněte. Lze označit i více odpovědí.

Předem děkuji za Váš čas

1. Jaké je Vaše pohlaví?
 - a) žena
 - b) muž

2. Kolik je vám let?
.....

3. Ze kterého kraje pocházíte?
 - a) Zlínský kraj
 - b) Olomoucký kraj
 - c) Jihomoravský kraj
 - d) jiná odpověď

4. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
 - a) základní
 - b) střední bez maturity
 - c) střední s maturitou
 - d) vyšší odborné
 - e) vysokoškolské

5. Navštívil/a jste někdy lázně Luhačovice?
- a) ano, jako klient lázní
 - b) ano, jako turista
 - c) ne, lázně Luhačovice jsem doposud nenavštívil/a
 - d) jiná odpověď
6. Jaký je váš status?
- a) student
 - b) zaměstnanec
 - c) nezaměstnaný
 - d) jiné.....
7. Máte zkušenost s léčivou minerální vodou Vincentka?
- a) ano
 - b) ne (dále nepokračujte)
8. Za jakým účelem si nejčastěji Vincentku kupujete?
- a) jako prevenci onemocnění
 - b) jako doplněk léčby
 - c) k doplnění minerálů a stopových prvků
 - d) jiná odpověď
9. K čemu Vincentku nejčastěji používáte?
- a) k pitné kúře
 - b) k inhalaci
 - c) ke kloktání
 - d) k výplachům
 - e) jiná odpověď
10. Při jakých onemocněních či potížích volíte léčivou minerální vodu Vincentku?
- a) při onemocnění dýchacích cest
 - b) onemocnění hlasivek
 - c) jiná odpověď

11. Kupujete Vincentku i v některých jiných formách?
- a) ano, jako Vincentka nosní sprej
 - b) ano, ve formě sirupu
 - c) jako Vincentka pastilky
 - d) jako Vincentka zubní pasta
 - e) jiná odpověď
12. Kde kupujete nejčastěji tyto produkty?
- a) v marketech
 - b) v lékárnách
 - c) v drogeriích
 - d) jiná odpověď
13. Myslíte si, že je propagace Luhačovických léčebných minerálních vod dostačující?
- a) ano (uved'te proč)
 - b) ne (uved'te proč)
14. Uvítal/a by jste nějakou inovaci u minerální vody Vincentka?
- a) změnu obalu, etikety
 - b) menší provedení například 0,5l
 - c) ochucení minerální vody
 - d) jiná odpověď
15. Dáváte přednost jiné léčivé minerální vodě?
- a) ano (uved'te jaké)
 - b) ne užívám jen Vincentku
16. Doporučil/a byste Vincentku svým známým?
- a) ano (uved'te proč)
 - b) ne (uved'te proč)

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Lenka Janotková
Katedra:	Antropologie a zdravotvdy Pedagogické fakulty UP v Olomouci
Vedoucí práce:	MUDr. Milada Bezděková, Ph.D.
Rok obhajoby:	2012

Název práce:	Léčivá síla vody
Název v angličtině:	Healing power of water
Anotace práce:	Diplomová práce zaměřená na přírodní léčivé prameny Luhačovic. Především pak na nejznámější léčivou minerální vodu Vincentku. Cílem bylo zjistit rozsah užívání přírodních léčivých minerálních vod při prevenci a léčbě, se zaměřením na spokojenost klientů a jejich vnímání léčivé minerální vody Vincentka.
Klíčová slova:	Balneologie, Luhačovice, Vincentka
Anotace v angličtině:	Master thesis is focused on natural healing springs from Luhačovice, especially on the most famous one called Vincentka. The goal of the thesis was to find out the extent of usage of natural mineral curative water from the point of view of clients' satisfaction and their perception of Vincentka during the process of prevention and treatment.
Klíčová slova v angličtině:	Balneology, Luhačovice, Vincentka
Přílohy vázané v práci:	1. Slovníček pojmů 2. Vzor dotazníku
Rozsah práce:	76 stran
Jazyk práce:	český jazyk